

Zelenina

Na košťálovinách se někdy objeví dřepčící. Nejosvědčenější hubení dřepčika je pomocí chemických přípravků — Dynocid. Dřepčiky také můžeme chytat na prkno natřené dehtem nebo melasou. Prkno táhneme v těsné blízkosti nad rostlinami a dřepčící se na ně přilepí. Proti plžům používáme posypávání půdy kolem rostliny vápenným prachem nebo Limacidem. Ukončíme sklizeň chřestu a reвенě. Záhon chřestu pohojíme a srovnáme, reveně po sklizni důkladně přihnojíme. Přihnujeme řapíkatý celer. Rajčata stříkáme proti fytoftoře bordóskou jíchou, 0,75% Kuprikolem nebo Novozírem N 50. Postřik za 14 dnů opakujeme. K rajčatům a bramborům nahrnujeme půdu. Vyséváme zimní odrůdy endívie — asi půl gramu na 1 m²

(dá nám asi 200 rostlin). Okurky přihnojíme 0,3% roztokem Cereritu. Sklízíme hrášek, hlávkový salát, brukve, kapustu a zelí. Květák sklízíme probírkou, nezapomeneme zalamovat listy na růžici. Pařeništní okna, která už nepotřebujeme, uklízíme a zbytečně nenecháváme vystavena vlivu počasí. Stejně ukládáme a čistíme výsevní truhlíky. Na stinném místě zakládáme nový kompost z chlévského hnoje, ornice a odpadového materiálu. Květák vysazený v květnu dostatečně zaléváme a přihnojujeme 0,3% roztokem Cereritu.

Květiny

Vyséváme macešky, vytrvalé hvozdíky (*Dianthus barbatus*), karafiáty (*Dianthus caryophyllus*), zimní laky, zvonky a náprstník. Macešky klíčí

zvolna a v naklíčeném stavu při zanedbání včasné závlivy zasychají a nevzejdou. V červnu je možno ještě vysazovat zakořenělé jiřiny z květináčků. Trvalky a růže přihnojíme. Růže nejlépe síranem amonným. Dobře zakořeněné sazenice chryzantém po zařtípnutí vrcholu vysazujeme na vzdálenost 25×25 cm. Objeví-li se na nich mšice, stříkáme 0,3% Fosfotionem a asi za deset dní postřik opakujeme.

Oleandri v době násady poupat a květenství zaléváme jen odraženou vodou. Závlivka studenou vodou bývá příčinou opadávání poupat. Kaktusy množíme řízkováním nebo je můžeme i vysévat. Stálezelené listnaté rostliny mají velmi rády rosu. Proto je dáváme občas ven přes noc. Pokojové květiny nezaléváme studenou vodou, ale odraženou. Voda má mít teplotu vzduchu.

ČERVENEC

ČERVENEC

1. TÝDEN

Ovoce

Ani v červenci neustáváme v plné práci na zahrádce. Je nevhodnější doba sklizně bobulovin, angreštu a rybízu. Dokončujeme sklizeň jahod. Prokypřené záhony přihnojíme 2 kg superfosfátu a 3 kg draselné soli, 1,5 kg síranu amonného nebo 5 kg citramfosky na 1 ar. Jahodník stříkáme 0,3% Gamarylem nebo poprášíme Gamacidem a poprach opakujeme za sedm dní. Připravíme záhony pro výsadbu jahodníku a pokud možno ke konci měsíce jej vysazujeme. U ovocných stěn — palmet — ohýbáme větve do mírně šikmé polohy. Vosy chytáme do lahví s cukrovou vodou nebo pivem zavěšených do korun stromů. Z meruzalkových podnoží stromkových angreštů a rybízů vyrůstají často výhonky (vlky). Totéž pozorujeme u některých jiných ovocných dřevin. Pravidelně tyto výhony odstraňujeme ostrým nožem v místě, odkud vyrůstají. Pěstujeme-li podnože meruzalky zlaté, můžeme na ně roubovat ve výši korunky angrešt a rybíz. Odlistíme je a roubojeme běžným způsobem. Proti vysychání zabalíme rouby papírovými kornouty, které odstraníme po 2 až 3 týdnech. Pokračujeme v letním řezu broskvoň. Při velkém suchu ještě zavlažujeme jádroviny (20 litrů vody na 1 m²). U peckovin, zejména broskvoň, je velmi účinná závlaha asi 3 až

4 týdny před sklizní a v době zrání ovoce. U révy vinné prohlédneme mladé hrozny, a zjistíme-li na nich drobný trus, prozradí nám zhoubný žír obaleče révového. Ihned hrozny postříkáme 0,3% Fosfotionem nebo 0,1% Metationem. Znovu prohlédneme ovocné stromy, zda nemají nasazené i po probírce příliš ovoce. U jabloní, hrušní a broskvoň nám záleží na tom, aby se plody co nejlépe vyvinuly, proto nové přebytečné plody znovu protrháme. U broskvoň protrháváme jen tolik, aby mezi nimi byla vzdálenost asi na 4 prsty. Přitom dbáme, abychom plody nenechali na koncích větví, protože ty by stejně zanedlouho odpadly. Probírka plodů jádrovin má ještě další význam, jak se v mnoha pokusech prokázalo, totiž že pomáhá zabraňovat střídavé plodnosti některých odrůd.

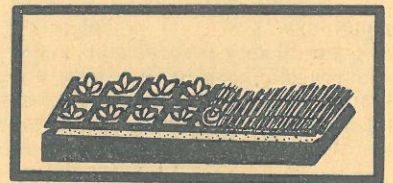
Zelenina

Dokončujeme sklizeň raných košťálovin. Na výsevní záhony vyséváme brukve a hlávkový salát pro výsadbu začátkem srpna. Kadeřávek z přímého výsevu okopáváme, jednotíme a přihnojíme ledkem. Proti rzi celerové stříkáme 0,5% Kuprikolem. Rovněž jím stříkáme cibuli a okurky proti houbovým chorobám. Pozdní košťáloviny jsou v plném vzrůstu. Nevyžadují jenom vláhu, ale i dostatečné množství živin. Nejraději jim je dodáváme hnojivými závlahami. Nemáme-li k dispozici močůvku, kterou ředíme vodou, přihnojujeme mezi řádky roztokem 2% Cereritu. Na dně konve nám zůstane nerozpustný zbytek sádry, na kterou jsou v tomto plném hnojení vázány všechny ži-

viny i stopové prvky. Zbytek sádry dáme na kompost. Okurky pěstované v pařeništi za čtvrtým listem zařtípujeme. Přitom dáme pozor, zda nejstarší listy nemají již příznaky napadení sviluškami — prožloutlé plochy mezi listovými nervy. Zjistíme-li to, okurky ihned postříkáme zespodu 0,2% Fosfotionem nebo 0,1% Metationem. Předjdeme tak škodám a zajistíme si prodloužení plodnosti rostlin.

Květiny

Sbíráme semena z květin, jejichž květné části jsme za tím účelem ponechali do dozrání. U jednoletých květin se můžeme pokusit o křížení. V pařeništním záhonu můžeme množit z bylinných řízků rozmanité okrasné křoviny, jako forzytie, veigellie, pustoryly, pámelník, tavolníky aj. Poloměkké vrcholové řízky 3 až 5 cm dlouhé upravíme tak, že jim nožem zredukujeme listové čepele. Řízky přicháme do záhonu, jehož povrch jsme pokryli vrstvičkou písku. Poté paře-

niště přikryjeme okny a stínovkami. Do zakořenění nevětráme, ale často povrch záhonu přestříkáme vodou.

Pečujeme o okenní truhlíčky. Čím

bohatěji a pestřeji kvetou, tím mají naše okna a domy hezčí vzhled. Hrnkové květiny a kaktusy máme stále na zahrádce. Ani na jejich ošetřování nesmíme zapomenout.

2. TÝDEN

Ovoce

Konec června se obvykle v některých krajích příliš nevydaří. Dešťů a chladu bylo dost a sluníčko jako by zapomnělo na léto. Nepříhodné počasí vytvořilo však vhodné podmínky pro šíření houbových chorob. A proto se nenechme mýlit. Deště opláchny ochranné postřiky a umožnily tak škůdcům, aby napadly mladé porosty. Lze předvídat škody zejména na jádrovém ovoci. Proto máme stále připraveny sirnaté a měďnaté postřiky a v případě nutnosti je kombinujeme při použití s přípravky proti červivosti. Nenápadné skvrny na plodech a bílé povlaky na listech nám napovědí blížící se nebezpečí. V tomto případě postřik již nepomáhá a je nejlépe napadené části odstranit (odříznout) a spálit, neboť ohrožená místa jsou zdrojem další nákazy. Nezapomeňme rovněž, že nedostatečný přístup vzduchu do promočené a ulehlé země je příčinou špatného růstu (vývoje) rostlin a naproti tomu podporuje růst nejrozmanitějších plevelů. Naším úkolem tudíž je se tohoto dalšího škůdce co nejdříve zbavit. Je známo, že odstranit jednoletý plevel trvá nejméně tři roky. Víceletý, jako je pýr, ještě déle. Připravujeme si podnože k roubování. Režeme roubu, odlístíme je jako ochranu proti zaschnutí. Očkujeme na spící očko. Přihrnujeme očkovanec nebo zamazáváme očka kváskem proti očkokažu. Množíme angrešty a rybíz bylinnými řízků. Nahrnujeme půdu v matečnici M typů, meruzalky atd.

Zelenina

Dokončili jsme sklizeň rané zeleniny a připravili jsme si nové výsevní plochy. Zbytku letošní úrody je nutno věnovat větší péči. Častějším okopáváním a kypřením hubíme nejen plevel, ale umožňujeme i přístup vzduchu ke kořenům pěstovaných rostlin, které jej potřebují k dýchání. Plečkujeme vždy, jakmile po zalévání nebo po dešti se udělá na povrchu kůra. Rovněž vyskytne-li se plevel, ihned jej odstraníme a provedeme okopávku, v řádcích motýčkou, mezi řádky kypříme plečkou. Zeleninu okopáváme a plečkujeme dvakrát až šestkrát. Chceme-li mít porosty

pěkné a silné, tak častěji kypříme. K vysokým rajčatům dáme kůly a vyvážeme je, aby se nezlomila. Přihnojíme a odstraníme nežádoucí výhony. Hlavní výhony u okurek zaštipneme, aby postranní, na kterých jsou plody, se rychle vyvinuly. Fazole a lusky sklízíme postupně.

Vysazujeme pro podzimní sklizeň rané odrůdy květáku, zelí, kapusty a póru. Dokončujeme sklizeň raných košťálovin. Okurky podle potřeby znovu postříkáme Fosfotionem nebo Metationem proti sviluškám — zespodu nahoru.

Květiny

Nezapomeňme na odkvetlé cibule tulipánů. Necháme-li cibule více let v zemi, degenerují a zakrňují. Žloutnou-li listy odkvetlých tulipánů, vyjmeme je ze země, očistíme a roztrháme. Třicetimetrové cibule dáme stranou (ty nám v příštím roce pokvetou) a ty slabší pak v září vysadíme, aby zesílily. Oboje necháme (nejlépe na slunci) řádně vyschnout a potom je uložíme na suché místo. Nezapomeňme věnovat pozornost i ostatním květinám, které jsme z pařeniště již přesadili do záhonů. Prohlédneme také růže, napadené listy odstraníme a spálíme a provedeme postřik proti mšicím. Všimáme si všech druhů okrasných rostlin, nejsou-li napadeny škůdci, především mšicemi. Protože mnohé jejich druhy žijí na více druhů okrasných rostlin a přenášejí nákazy virových chorob, nešetříme čas na provedení pořádné chemické ochrany.

3. TÝDEN

Ovoce

Červenec nám sice přeměru slunce zatím nedává, zato závlahy je dostatek, a tak jsme ušetřili zalévání, na které v suchém období nesmíme zapomenout. Hlavně v době zrání, 3—4 týdny před sklizní. Po sklizni třešní a višní vždy děláme průklest koruny. Rovněž nezapomeňme vyřezat všechny odpozené výhony u jednou plodících odrůd maliníků. Necháme asi 6 až 8 nejsilnějších. Ostatní odstraníme těsně u země.

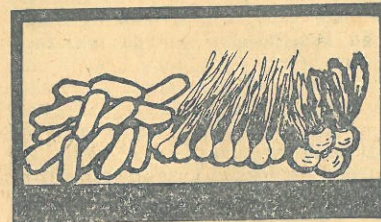
U vinné révy vylamujeme fazochy a pokračujeme ve vyvazování letorostů. Letorosty napadené padlím poprášíme jemně mletou sírou Sfinx a

ohrožené hrozny ošetříme. Prevenci podle potřeby opakujeme. Nikdy nepoprašíme za slunce, nejlépe zrána za rosy. Eventuálně přihnojíme dávkou dusíku.

Pokračujeme v letním řezu broskvoní a meruňek. Je-li v koruně příliš mnoho obrostu, silné výhony nebo obrácené krátké a slabé výhonky hluboko zkrátíme nebo zcela odřízneme. V korunce očkujeme meruňky na kmenotvorné slivoně. U ovocných stěn — palmet — ohýbáme větve do mírně šikmých polohy. Podepřeme větve přetížené ovocem, aby se nepoškodily. Ošetřujeme pferoubované stromy a uděláme probírku pod roubu.

Zelenina

Jakmile se uvolní některý záhon nebo aspoň jeho část, vyséváme na něj salát a špenát pro podzimní sklizeň. Také si zde vysadíme ředkev, čínské zelí, fazole, ředkvičku.

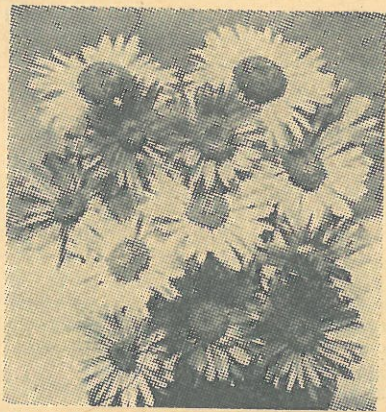
Jakmile začne žloutnout nařezané cibule a měknout krček, vytáhneme plody ze země a dáme do řádek, aby doschly. Totéž platí o česneku.

U patizónů sklízíme co nejdříve první plody, aby nenasadily na semena. Tento postup dodržíme rovněž u okurek salátových i nakládaček.

Pozor na jahody. Deště mnoho neprospěly. Je třeba jahody zvláště pečlivě okopávat, odstraňovat zahnívajících plody a listy. Rovněž odstraníme přebytečné, tzv. dceřiny, odnože, které však nevyhazujeme. Pečlivě je přebereme a ty nejsilnější přesadíme na rezervní záhon, kde nám zesílí a budou na podzim velice prospěšné, neboť nám zajistí vlastní zdroj kvalitní sadby. Po sklizni ošetřujeme porosty proti roztočce a skvrnitosti listů. Sbíráme semena měsíčních jahod. Sklízíme majoránku a tymián. U majoránky odstráňme rostliny několik centimetrů nad zemí, aby do konce léta odnožily. Sklizenou nařezáme na papír a v polostínu usušíme.

Květiny

Dívat se na nádheru květů není zadarmo. Chceme-li mít radost i v příštím roce, věnujeme i nyní péči našim kyticím. Nevzhledné květy odstráňme, dbejme i teď na dostatečnou závlahu odkvetlých šerů. Rovněž přihnojování i ostatních okrasných dřevin, pivoňek, tavolníků a dalších trvalé je důležité. Také hrnkovým kvě-

Alpská astra (*Aster Alpinus*)

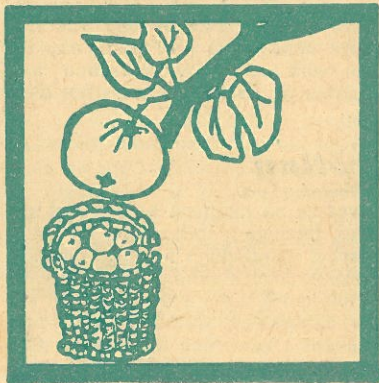
tinám prospěje, dáme-li je ven na volný záhon někde, do polostínu. Náhradou v obyčasných místnostech nám budou čerstvé řezané květiny. Uřízneme-li květiny ostrým nožem na tzv. dlouhý řez a dáme-li je do čisté vody, vydrží nám až 6 dní. Vodu vyměňujeme nejlépe tak, že ji točíme přímo do nádoby s květinami tak dlouho, až bude čistá. Zabráníme tím přístupu vzduchu do vodivých cév. Takto ošetřené květiny nám vydrží ještě mnohem déle. Přidáním nepatrného množství kyseliny alfanafthyl-octové (0,6 ml na 1 litr vody) svěžest květů prodloužíme až o deset dnů.

V pařeništi, v němž jsme si připravili lehkou rašelinnou zeminu, rozmnožujeme řízkováním karafiáty a růže polyantky. U růží řezeme krátké řízky s dvěma očky a z listů ponecháme jen krátké řapíky. Za pokus stojí stejným způsobem si rozmnožit i magnolie — ze zelených, ale již z dřevnatělých přírůstků.

4. TÝDEN

Ovoce

Úroda ovoce je dosti dobrá. Některé odrůdy neudrží plody. Sbíráme proto a zpracováváme padanky pro

vlastní potřebu. Nenecháme je ležet pod stromem. Padané ovoce, není-li shnilé nebo napadené moniliózou, zpracujeme na želé nebo upravíme na kompot.

V červenci je nebezpečí napadení druhou generací obaleče jablonoňového (hlavně v teplých polohách). Proto provedeme postřik. Rovněž chráníme jabloně proti strupovitosti a svluškám.

V této době se ve velkém množství objevují vosy. Do korun stromů proto zavěšujeme láhve s cukrovou vodou nebo s pivem. Prořezáváme ořešáky. Ořešák je strom světlomilný a zastíněné větve uvnitř koruny jsou odsouzeny k uhynutí. Proto větve, které spodním překážejí, zkrátíme.

Po sklizni plodů z angreštů nezapomeňme zkontrolovat stárnutí stromků. Aby angrešt rychle nestárl, je zapotřebí jej občas a hlavně včas zmlazovat. Zkrácením letorostu o třetinu podpoříme vyrašení nových letorostů. Nezapomínejme rovněž na broskve a meruňky. Meruňky se sklízí, jsou-li na zastíněné straně žluté. Pro přípravu kompotů může být ovoce tvrdé, ale dostatečně dozralé. Přezralé a měkké ovoce používáme na džemy. Košíky, do nichž sklízíme meruňky a broskve, si vyloužíme látkou, aby se plody nepoškodily.

Protože réva vinná již odkvetla, rozhodíme mezi keře dusíkaté průmyslové hnojivo. Nejlépe je hnojit před plečkováním a hned po rozhození půdu proplečkujeme nebo okope-

Zelenina

Dokončujeme sklizeň letních košťálovin, květáků a brukví (kedluben). Uvolněné záhony připravíme a přihnojíme. Na takto připravené výsevny záhony budeme začátkem srpna vysévat zimní salát.

Někde již začínají dozrávat rajčata. Nejdůležitější je odstraňovat listy napadené plísní bramborovou, která napadá také plody. Listy napadené tímto škůdcem mají hnědé skvrny, které se objevují i pod slupkou napadených plodů. Protiochranou je síce 0,6% postřik Novozirem N50, ale nejlépe je rajče zbavit jak napadených listů, tak i napadených plodů. Na rajčatech se vyskytují i jiné choroby virového původu, jako mozaiková skvrnitost listů, bronzovitost, an-kubová mozaika, nitkovitost listu a i různá deformace plodů. Ochrana je jediná. Napadené rostliny ihned zničit a zbytky po sklizni rajčat spálit.

Květiny

V tomto týdnu máme za úkol ošetřit odkvétající trvalky, abychom měli dobré a vyspělé jedince na podzimní výsadbu. Nezapomínáme na občasné přihnojení pokojových a balkonových květin Hortusem nebo OBM. Hnojíme přesně podle návodu na obalu.

5. TÝDEN

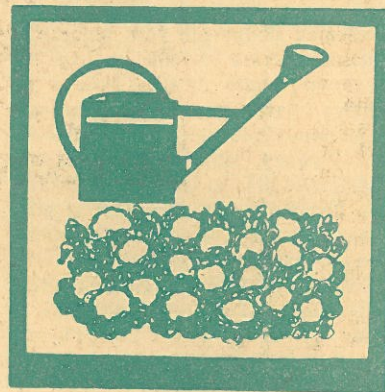
Ovoce

Červenec nebývá jistě skoupý na déšť. Proto nezapomeňme stříkat jádroviny proti skládkové strupovitosti. V tomto týdnu postupně sklízíme letní odrůdy jádrovin jak postupně sklízíme peckoviny, děláme i průklest. U stromů přetížených ovocem dáváme podpěry. Vidlice je vhodné opatřit na koncích kouskem staré pneumatiky, protože tření dřeva o dřevo větvím neprospívá. Nezapomeňme si objednat stromky pro podzimní výsadbu. Také dokončíme poslední úpravu vhodného záhonu pro výsadbu jahod. Záhon pro jahodníky má být na rovině nebo na mírném svahu, protože jahody vyžadují větší závlahu.

Nebude dlouho trvat a sklizeň ovoce bude v plném proudu. Uvolněme si proto sklep a opatříme si dostatek lísek na uskladnění. Ještě není tak pozdě, abychom si nemohli zhotovit stojan na uskladňování letošní úrody.

Zelenina

V tomto týdnu vysazujeme ještě štěrbák a brukve. Než nastanou mrazy, budeme i zde ještě sklízet zimní

úrodu. Pravidelně zavlažujeme košťáloviny a přitom občas i závlivkou přihnojujeme. Plejeme a okopáváme záhony, které jsme již dříve založili. Pozornost věnujeme kvěťáku. Aby růžice zůstaly bílé, nezapomeňme kvěťák stále zalomovat, lepší však je listy kvěťáku nad vyvíjejícími se růžicemi svazovat lýkem k sobě, neboť zalomování rostliny zeslabuje. Rovněž rajčata potřebují nyní větší pozornost. Výhony rajčat, jsou-li vysoké, zkracujeme asi za šestým nasazeným vijanem květu. Také zkontrolujeme, zda jsou správně přivázány a zda není zapotřebí vyměnit některý kolík. Sklízíme fazole na lusky, jsou-li dostatečně vyvinuté. U letní zeleniny,

zelí, kapusty a salátu dokončíme sklizeň. Jakmile se nám uvolní některý záhon nebo třeba jen jeho část, vyséváme jakékoli rostliny na zelené hnojení, které pak na podzim zaryjeme.

Květiny

Pěstování trvalek (peren) je mezi zahrádkáři nejrozšířenější. Pereny

jsou rostliny, které po odkvětu a uzrání semen nezahynou, úspěšně přezimují a každým rokem znovu vyraší a kvetou. Ale ani trvalky nežijí věčně. Rostlinu je nutno přesadit. Trvalky musí mít pro svou životnost kvalitně vyhnojenou půdu, protože zůstanou pět i více let na jednom místě. Proto si nyní pro ně připravíme záhon. Zem prohnůjme kompostem s přidávkou superfosfátu. Ne-

zapomeňme také na podzemní části starých plevelů. Pozdější čištění osazených záhonů je velmi pracné, není-li dokonce nemožné.

Slabé výhonky remontantních růží seřezáváme na 2—3 očka, silné na 4—6 oček. Tak nám růže koncem léta ještě nezapovokvetou. Bude-li srpen teplý, nezapomeňme stejnoměrně a poctivě zalévat všechny květiny a okrasné keře.

SRPEN

SRPEN

1. TÝDEN

Ovoce

Srpen je měsíc dozrávání plodů, ale současně měsíc, kterým léto vrcholí a připravuje si pomalu nástup podzim. I my se tedy připravujeme už na příští rok. V tomto týdnu je možné ještě přihnojit jádroviny fosforečnými a draselnými hnojivy. Dusíkatá hnojiva nedáváme, mohla by způsobit špatné vyžrání dřeva. Nezapomeneme ani na vinnou révu. V době měknutí bobulí ji osečkujeme. Proti perenospoře ji ještě naposledy postříkáme a rovněž keře okopeme a oplečkujeme. Nezapomeňme též chránit hrozny před vosami, které se v tomto měsíci hojně vyskytují.

Na dozralé plody meruněk a broskví se nám výborně hodí lísky. Tyto plody jsou velice choulostivé na omačkání, proto s nimi zacházejme při sklizni opatrně. Dokončujeme současně sklizeň letních plodů jádrovin, přičemž děláme průklest.

Můžeme prosvětlit koruny vlašských ořešáků a odstranit přitom suché větve. Pokračujeme v očkování ovocných odrůd stromů až do konce srpna. Mají-li stromy nadměrné množství jádrového ovoce, přihnojujeme je fosforečnými a draselnými hnojivy. Odstraňujeme čípky u jednolčetých očkovanců i u špičáků, kde jsme řezali střídavým řezem. Zaštiňujeme a děláme probírku obrostu u nedopěstovaných tvarů. Vyséváme ptáčníce. Nahrnujeme mateční rostliny množené odrážky.

Nezapomeneme již nyní si objednat sazenice ovocných dřevin, které budeme vysazovat na podzim.

Zelenina

Na výsevní záhony vyséváme zimní salát, ředkvičku, polníček a jiné druhy určené pro výsadbu na začátek října. Zeleninu napadenou mšicemi ochraňujeme postříkem Fosfotonu. Poprašováním Gamadyem bráníme košťáloviny proti housenkám. Protrháváním sklízíme též kořenovou zeleninu. Před sklizní kořenové zeleniny je nutné záhon důkladně prolít. Také papriku prohlédneme a plody, které dosáhly konzumní zralosti, otrháme. Upravíme si místo na kompostu, posypeme je dusíkatým vápnem, abychom na ně mohli dávat zbytky ze sklizené zeleniny. Co nejčastěji probíráme okurky nakládačky a patizóny.

Květiny

Máme-li na zahradě jehličnany, je nyní vhodná doba na jejich přesazení. Přesazujeme je i s kořenovými obaly. Po přesazení musíme stromky několik dní pečlivě zalévat.

U všech květin a okrasných keřů odstraňujeme odkvetlé květy i se stonkem a opět kypříme a plečkujeme. Rozhodně se nám to vyplatí. Plevel se lehko rodí, ale strašně těžko se ho zbavíme.

Ještě je možné, neměli-li jsme dříve čas, přepichovat dvouletky vyseté v červnu a vysázet karafiáty z květnové výsadby. Květy mečků hned po odkvětu odřízneme, aby nevytvorily semeno, a přitom dbáme toho, abychom nepoškodili listy. Je-li srpen suchý, nezapomeňme na závlivku. Květiny ji teď nejvíce potřebují. Přesazování rostlin s dekorativními listy (filodendron, sansiviera apod.) je v této době velmi výhodné. Do příchodu zimy ještě zakoření. Nezapomeňme však je přistínit a méně zalévat.

Chryzantémy velkokvěté vyvazujeme a poupata vyštiňujeme na malý počet květů, přihnojujeme a proti padlí poprašujeme mletou sírou.

2. TÝDEN

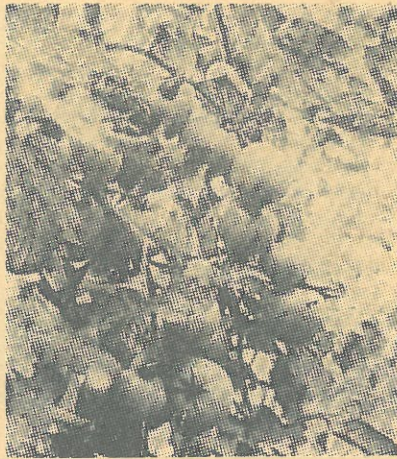
Ovoce

Dokončujeme sklizeň peckovin. Zůstávají nám již jen meruňky a broskve. A ty nám dají dosti starostí. Při sklizni nepospíchejme, ale opatrně česejme plody jednotlivě. Poškozené a natlučené ovoce dávejme stranou, neboť rychle zahnívá. Je-li po sklizni půda suchá, je jí nutno ještě jednou důkladně zavlažit. Tato závlaha ovlivní násadu květových pupenů na příští rok. Provedeme i srpnové prosvětlování. Odstraníme všechny konkurenční výhony a výhony, které rostou nevhodně do vnitřní koruny.

Dokončili jsme též sklizeň letních jádrovin. Zahrádku zbavíme zbytků spadlého ovoce a rovněž i zde provedeme letní průklest. Odstraníme zbytky větví poškozených při sklizni. Též loňské větve, které nám poškodil mráz, odřízneme. Ještě jednou prohlédneme zahrádku a tam, kde jsou větve přetíženy ovocem, dáme dodatečně podpěry. Za deštivého počasí stříkáme jádroviny proti skládkové strupovitosti 0,5% roztokem Kuprikolu. U třešní a broskvoní můžeme provést průklest, odřežeme větve, které překáží. Má-li strom dobrou výživu, zahojí se řezná plocha do konce podzimu hojivým plektivem na celém okraji. Dřevnou část, pokud jsme nepoužili štěpařského vosku, natřeme fermežovou zelenou nebo šedou barvou, abychom zabránili infekcím dřevokaznými houbami.

Zelenina

Nastává sklizeň okurek, patizónů a probírka rajčat. Postupně sklízíme i fazole. Začínáme též sklízet zelí, kapustu, květák a salát. Připravíme si plán sadby na příští jaro. Kdo má zájem o křen, je nyní vhodná doba na přípravu výběru záhonu. Křen je zelenina vytrvalá, ale potřebuje ke

Rajče Sláva Porýní

svému vzrůstu hlubokou půdu, dobře zpracovanou a vyhnojenou. Nejsnáší přímé hnojení chlévským hnojem. Proto využijeme nyní uprázdňený záhon a připravíme půdu tak, abychom koncem března nebo začátkem dubna (jakmile bude půda suchá) mohli začít křen sázet. Postupně sklízíme okurky salátovky a nakládačky, dosáhnou-li konzumní velikosti. Plody musí být zelené, kromě některých odrůd. Nakládačky se ulamují u lodyhy tak, aby se výhony nepoškodily, a dbáme též toho, aby výhony nezměnily svou polohu. Salátovky raději uřezáváme než ulamujeme. Nakládačky sklízíme asi třikrát týdně. Řapíkatý celer, pór a další druhy zeleniny přihnojujeme slabým roztokem síranu draselného nebo Cereritu. Je-li sucho, všechny zeleniny po přihnojení řádně zavlažujeme. Jen tak dosáhneme zdravého a bujného růstu.

Květiny

V tomto týdnu vládne nádhera a krása květin. Řezané kytice plní vázy a zdobí jistě každou naši místnost. To je naše odměna. Ale i zbylé květiny, nenecháváme-li je na semeno, po odkvětu i se stonky odřízneme.

V tomto týdnu končíme s přihnojováním jak květin, tak i okrasných dřevin. Rostlinám i okrasným keřům je nutno dopřát klidu, aby dobře vyžrály a připravily se na přezimování. V tomto týdnu je výhodné obnovovat trávníky. Do příchodu zimy dobře zakoření a lépe překonají mrazy. Také skalku je vhodné v této době doplňovat. Sazeničky předpěstované v hrncích lépe zakoření a rov-

něž jsou odolnější proti nastávající zimě. Je-li příliš suché počasí, občas důkladně zalijeme trvalky, prokypříme a vyplejeme záhon. Zpozorujeme-li, že listy růží, zejména popínových (šplhavých), zželely, pak jsou obvykle napadeny křísky. Jsou-li na spodní straně listů ještě bezkřídlé larvy křísků, provedeme postřik 0,3% Fosfotionem.

3. TÝDEN

Ovoce

Uvažujeme o nákupu a výsadbě stromků a keřů, které si objednáme. Nejvíce jsou na našich zahrádkách v oblibě jablka a hrušky. Ale nesmíme být maceššiti ani k ostatním druhům ovoce. Porovnejme si: nutná spotřeba vitamínu C je přibližně denně 30—60 miligramů. Na to spotřebujeme 1,20 až 1,40 kg jablek, hrušek, švestek, nebo 7 až 9 dkg černého rybízu, nebo 10—15 dkg jahod, nebo 20—25 dkg červeného rybízu, nebo 30—35 dkg třešní. Zde vidíme rozdíl obsahu vitamínu C v těchto tak často opomíjených druzích ovoce. Ale ani v obsahu vitamínu B a A nejsou tyto druhy ovoce pozadu. Na vitamín B a A jsou nejtěšnější vlašský ořech a angrešt. Ovšem tím není řečeno, aby se likvidovaly jablka a hrušky, ale jistě je dobré se v této době zamyslet a vyhledat vhodné místo na výsazení tohoto druhu ovoce. Když se po své zahrádce trochu rozhlédnete, jistě najdete někde u plotu místo pro několik keřů velkoplodých malin. Nebojte se nežádoucího rozrůstání. Dnes jsou již vypěstovány takové odrůdy, které neodnožují, ale zato bohatě plodí. Keře malin jsou vědně za každé sebelepší přihnojení, a věnujete-li jim jen trochu péče, odvděčí se nejen vám, ale udělají mnoho radosti i těm nejménším, protože rodí celý měsíc a právě v době prázdnin, některé odrůdy až do zámruzu. Na kmenech raných odrůd jabloní připevňujeme lapací pásy z vlnité lepenky. Odrůdy silně náchylné k monilóze raději v příštím roce přeroubujeme — jablko Peasgood.

Zelenina

Na záhony, kde nebyly vysázeny košťaloviny, můžeme v tomto týdnu vysázet sazenice rané kapusty a brukve, které nám zatím dobře zakoření. Rovněž v této polovině srpna vysazujeme hlávkový salát, čínské zelí a štěrbák. Sklízíme okurky nakládačky a patizóny. Začínáme sklízet rajčata. Rovněž u cibule dokončujeme sklizeň. Vyjmeme ji ze země,

rozložíme na řádky a necháme ji dostatečně proschnout.

Rostliny póru přihrujeme, aby měly dlouhé a vybělené krčky. Protrháme kořenovou zeleninu. Dohlédneme též na celer. Proti rzi na celerových listech používáme 1% postřik bordóskou jíchou. V době sucha proléváme kompost a doplňujeme všemi odpady sklizené zeleniny i spadlých plodů. Rovněž v tomto týdnu chystáme sklizeň mangoldu, lilku jedlého a novozélandského špenátu. Dohlédneme také na ředkve, fazolové lusky, papriky a růžičkovou kapustu. Sklízíme dozrávající lusky hrachu a fazolí na semeno a necháme je doschnout na lískách vyložených papírem.

Květiny

Připravujeme výsadbu trvalek. Prvošenka (Primula) nám již kvete v dubnu. Má mnoho druhů květů všech barev. Vysazuje se na mírně stinná místa ve vzdálenosti 15—20 centimetrů. Rozmnožuje se dělením trsů nebo semeny, nejlépe v tomto týdnu, nebo brzo na jaře. Rovněž kamzičnik kvete v dubnu a má žluté květy připomínající kopretinu. Má rád pokud možno slunné, mírně vlhké stanoviště. Přesazujeme v této době anebo brzo na jaře. Kosatce nejsou náročné, ale vadí jim přílišná vlhko. Vysazujeme je proto na slunná nebo mírně zastíněná místa. Nejlépe je dodržovat vzdálenost asi 50 cm. Množíme je rovněž v těchto dnech Kosatce kvetou od poloviny května do poloviny června.

Nejčastěji se však pěstuje pivoňka. Pivoňka má masité kořeny, z nichž brzo na jaře raší tmavě zelené listy. Kvete v červnu v barvě růžové, bílé a tmavě rudé. V druhé polovině srpna po odkvětu se mohou pivoňky seříznout a přesadit. Později na podzim se nepřesazují, protože mají už velká očka pro příští rok a začínají znovu kořenit. Rovněž na jaře se nemají přesazovat. Při přesazování se trsy dělí, ale pozor, každý trs musí mít alespoň 3 až 5 oček. Po přesazení v prvním roce mají málo květů.

Věnujeme více pozornosti skálce. Omezujeme zde růst některých trvalek, jako rožec, huseník, mydlice, které dusí rostliny slaběji rostoucí. Do skalky vysazujeme sazeničky předpěstované v květináči. Všechny rané kvetoucí trvalky, například primule nebo fialky, vyjme z půdy, dělíme a sázíme na dobře vyhnojené stanoviště.

4. TÝDEN

Ovoce

U raných odrůd věnujeme pozornost dozrávání. Na stromě necháme jen plody, které nejsou ještě vyvinuté a zralé. Spadané plody rovněž (pokud možno denně) přebereme a nepotřebné dáme na připravený kompost. Dokončujeme sklizeň malin.

Odnesené výhony uřízneme těsně u země, protože tyto stejně příští rok usychají a pro další pěstování jsou bezcenné. Tímto odřezáním posílíme zbylé letošní výhony, které nám příští rok dají sladkou odměnu.

Nezapomeňme také na jahody. Odstraníme zaschlé a ochořelé listy a úponky. Je-li záhon již čtyři léta stár, doporučujeme jej zrušit a znovu připravit. Na jiný, dobře vyhnoje-

ný záhon vysázíme v tomto týdnu předpěstované sazenice jahod, a to — velkoplodé jahody na vzdálenost 50×40 cm, měsíční 30×25 cm.

Koncem srpna věnujeme pozornost také rybízu a angreštu. Tato doba je nejvhodnější k roubování a průklesu keřů a kmínků. Odstraníme rovněž výhonky vyrůstajících kořenů.

Maliník a ostružiník rozmnožujeme ohnutím výhonů a pohřbením vrcholů do půdy. Ošetřujeme mísy kolem stromů a u podzimních odrůd v době sucha se postaráme o dostatečnou závlahu.

Sklízíme lískové oříšky. Roubojeme do boku na meruzalku zlatou rybíz a angrešt. Rouby bereme přímo z keřů, odstraňujeme listy a ponecháme jen krátké řapíky. Můžeme roubovat i ostatní druhy ovocných dřevin, zejména peckoviny. Vhodný je průkles třešní a meruněk. Je vhodná doba na zmlazování višní. Nejlépe je zkracovat o převislou část větví.

Zelenina

Nezapomeňme na rajčata. V tomto týdnu seřízneme rajčatům vršek nad posledním hroznem a naposledy překontrolujeme kůly, protože se blíží vrchol dozrávání. Dohlédneme též na růžičkovou kapustu. Jestliže se na rostlině nevyvíjejí kapustové růžičky, pak je nutné vyštípnout rostlinám vrcholky.

Každý druhý den sklízíme okurky nakládačky. Na rostlinách nenecháváme plody přerostlé. Ty totiž soustřeďují na sebe veškerou výživu, a tím nasazené plody oslabují, nebo dokonce upadávají. Rovněž zabraňují další letošní násadě. Kořenovou zeleninu postupně sklízíme.

Věnujeme zvýšenou pozornost po-

zemkům, které se nyní uvolňují. Nemáme-li možnost je dostatečně využít pro letošní rok, oséváme je kulturami pro zelené hnojení (hrách, fazole, svazenka). Když později rostliny dostatečně zarostou, a popřipadě i zakvetou, zaryjeme je do půdy, kterou takto obohatíme o potřebnou organickou hmotu, z níž se vytvoří humus. Můžeme vysévat špenát pro jarní sklizeň. Dobrý zahrádkář nenechá ani kousek půdy ležet ladem.

Květiny

Pomalů již se loučíme s letní květenou. Chryzantémy velkokvěté vyvazujeme a nezapomeňme vyštípovat poupata na malý počet, aby květy byly mohutné. Proti padlí poprašujeme chryzantémy mletou sírou. Rovněž v tomto týdnu sklízíme dozrávajcí semena letniček. Koncem srpna je vhodná doba na očkování šefíku.

Na připravený záhon vysazujeme k předpěstování macešky, pomměny, sedmikrásy, petrklíče, prstníky, které pak v říjnu přesadíme na uvolněné záhony po letničkách. Připravíme si výsadbu dalších květin. Orlíček — velice oblíbená květina — zdobí naši zahrádku v květnu a v červnu. Vysazuje se výsevem semen koncem srpna nebo brzo na jaře. Chceme-li u této květiny prodloužit dobu květeny, opatrně odstraňujeme každý den odkvetlé květy. Přesazujeme narcisy, šafrány, a je-li toho zapotřebí, dělíme lilie. Koncem měsíce vysazujeme dvouletky, hvozdík bradatý, zimní fialky, sedmikrásy apod. Vysazujeme rovněž bílé lilie. Z cibulovitých rostlin vysazujeme narcisy a tacety, na obruby záhonů modřence. Dělíme a přesazujeme kosatce a pivoňky. Je vhodná doba na vysazování šafránů.

ZÁŘÍ

1. TÝDEN

Ovoce

Vegetace v zahradce pozvolna končí. Nastala doba babího léta a prvních sklizní podzimního ovoce. Září je měsíc, kdy bohyně Pomona rozdává plnými hrstmi své dary. Ovocné i okrasné dřeviny stejně jako všechny ostatní rostliny se již připravují na zimní období klidu. Proto také v září nepřihnojujeme dusíkatými hnojivy. Dřeviny by dobře nevyzrály a byly by choulostivé vůči zimním

mrazům. Při sklizni ovoce nesmíme poškodit květné pupeny a ratolesti. Pokud češeme přímo na stromě, berme si gumovou obuv. Podzimní odrůdy jablek a hrušek sklízíme ještě dříve, než úplně dozrály. Ovoce se snažíme rychle spotřebovat, protože jsme si vědomi toho, že se nedá na delší dobu ukládat. Zvláště hrušky rychle dozrávají a přezrávají. Po sklizni vyřezeme suché větve a husté prořežeme. Odřezané větve nenecháme ležet, ale hned je spálíme; tím zničíme všechny zárodky chorob a škůdců. Mísy kolem stromů zryjeme až po sklizni, jinak plody padají. Přestaneme s letním řezem. I na očkování a letní roubování je pozdě. Řezem způsobené rány, i když je sebelépe ošetří-

me, se už špatně zacelují. Zůstávají vlastně otevřenými branami chorobám a škůdcům. Pokud jsme v srpnu nedokončili osečkování (odstranění všech nejmladších vrcholků), dokončíme je co nejdříve. Je to nutné proto, abychom zajistili omezeným vzrůstem révy do výšky dokonalé vyžrátky révy, a tím také oček, která jsou základem pro příští úrodu. Proti květopasu hrušňovému používáme postřik chlorovaným uhlodíky (Dykolem, Lidykolem). Opakujeme postřik proti skládkové strupovitosti a monilii. U broskvoní můžeme ještě dokončit prosvětlení koruny, aby vyrostlé výhony při větším příjmu světla mohly lépe vyzrát a byly pro příští rok skutečnou zárukou plodnosti.

Zelenina

Sklizenou cibulí necháme na záhoně dobře oschnout. Pak ji rozložíme v jedné vrstvě na suchém a vzdušném místě a občas převrátíme, aby spodek nezahníval. Začínají-li praskat hlávky pozdního zelí, trochu je ze země povytáhneme. Tím přetřhneme několik kořenů a omezíme příliv živin. Mladé kvěťákové růžice zastíníme přelomením nebo svázáním listů nad růžicí, aby zůstaly bílé. Růžičkové kapustě zastíníme srdíčkem, aby se lépe vyvíjely jednotlivé hlavičky (růžičky). Póru přihneme krčky, aby byly v době sklizně vybělené. Reveni a chřestu odřežeme nadzemní části a zkompostujeme je. Je čas na přípravu záhonu pro výsadbu česneku. Záhony po sklizených zeleninách, nejraději po luskovinách nebo po salátovinách, zryjeme a důkladně pohnojíme vyzrálým kompostem. Nesmíme hnojit čerstvým chlévským hnojem. Pařeníště můžeme ještě využít k výsevu polníčku nebo špenátu pro pozdní sklizně. Do pařeníště můžeme ještě vysadit hlávkový salát. Můžeme také vysévat ředkvičku, kterou do zimy budeme sklízet. Pozdní košťáloviny, které chceme na záhonech ponechat do úplného vývinu (např. modrou brukev), přihnojujeme slabými roztoky superfosfátu nebo cereritem. Košťály rostlin již sklizených vytrháme i s kořeny a dáme do kompostu. Zjistíme-li, že kořeny mají náznaky bakteriální bobulovitosti, tak je spálíme, abychom půdu v kompostu neinfikovali touto nebezpečnou chorobou.

Zelí Dobrovodské pozdní

Květiny

Macešky, pomněnky, sedmikrásky a mnohá fialy vysazujeme na záhonky i do okenních truhlíků. Stříháme stále zelené živé ploty (zimoztráz, tis apod.). Břečtan množíme řízky v květináčích. V hustých korunách, růží vystříháme slabé výhonky a spálíme chorobné listy.

Do čistých květináčů sázíme k rychlení hyacinty. Uložíme je do vyprázdněného pařeníště nebo někam pod střechu a zasypeme je zeminou. Jakmile zežloutnou listy mečků, je čas i na jejich sklizeň. Žádné pokojové květiny na podzim nepřesazujeme. U cibulovitých okrasných rostlin, klívů, fikusů a kaktusů pěstovaných v bytě omezíme hodně závlivku, tím je připravujeme na období klidu. Pokud chceme k vánočním svátkům přirychlit tulipány, vysázíme jejich cibule do květináčů, které necháme ve studeném pařeníšti zapuštěny v písku a teprve koncem měsíce je přeneseme do bytu.

něného pařeníště nebo někam pod střechu a zasypeme je zeminou. Jakmile zežloutnou listy mečků, je čas i na jejich sklizeň. Žádné pokojové květiny na podzim nepřesazujeme. U cibulovitých okrasných rostlin, klívů, fikusů a kaktusů pěstovaných v bytě omezíme hodně závlivku, tím je připravujeme na období klidu. Pokud chceme k vánočním svátkům přirychlit tulipány, vysázíme jejich cibule do květináčů, které necháme ve studeném pařeníšti zapuštěny v písku a teprve koncem měsíce je přeneseme do bytu.

2. TÝDEN

Ovoce

Pod ovocnými stromy soustavně sbíráme všechno spadlé ovoce. Zdravé zužitkujeme na mošty, vína, marmelády a k sušení. Napadené chorobami vyneseme ze zahrady a nejraději spalujeme na hromadách, aby se choroby nemohly dále šířit. Nikdy je nedáváme do kompostu. Připravíme jámy pro podzimní výsadbu ovocných dřevin. Dobře do doby výsadby provětrají. Pro podzimní výsadbu maliníku, rybízu a angreštu vyhnojíme a hluboko zryjeme půdu. Rybíz a angrešt vysazujeme na podzim, protože zjara brzy raší. Připravíme si prostory na uchování ovoce a zeleniny pro zimní období. Řádně je vyčistíme a vydezinfikujeme. Podlahu, stěny a police natřeme vápenným mlékem, do něhož přidáme 0,7 až 1% formalínu. Po této dezinfekci zapálíme v uzavřeném prostoru síru. Kysličník siřičitý zničí veškerý život. Angrešty a rybízu množíme řízky, které pícháme šikmo do země na stinnějším místě. Upevňujeme lapačí lepenkové pásy na kmenech třešní proti píďalkám. Snímáme pásy s housenkami obaleče jablčného a pálíme je. Podnože získáme oddělky. Nahrnuté výhonky matečních rostlin přes léto zakořenily. Odhrneme od nich půdu a pod místem zakořenění je odstříháme. Sklízíme některé rané odrůdy švestek, renklód, jab-

lek (Wealthy, Oldenburgovo, Bernské růžové) a hrušek. Řízkujeme rybízu a meruzalky. Přepichujeme měsíční jahodníky z letních výsevů do studeného pařeníště.

Zelenina

Sklížíme okurky a rajčata. Pokračujeme ve sklizni salátu, mangoldu, řapíkatého celeru a polopozdních košťálovin. Pozornost věnujeme sklizni kvěťáku. Pozdní košťáloviny ještě přihnojujeme superfosfátem. Všechny zeleniny okopáváme a udržujeme bez plevele. Podle potřeby zavlažujeme. Vytrháme celé trsy s dozrávajcími fazolemi a svážeme je do svazků, které pověsíme na suchém a vzdušném místě k dosušení. Vyloupat je můžeme až v zimě. Celer potřebuje nyní hodně vláhy, protože nejvíc narůstá. Sklízíme polopozdní košťáloviny postupně, jak je potřebujeme pro domácí potřebu. Pařeníště vyvezeme, jakmile jsme z nich sklídili zeleninu a jakmile jsme z nich přenesli nebo přesázeli pěstované květiny.

Květiny

Okrasná část zahrady má své půvaby i na podzim. Začínají v ní kvést chryzantémy a podzimní astry. Do kvěťáků také růže. Listnaté keře a stromy se začínají vybarvovat. Je nutné, abychom do příchodu zimy udržovali okrasnou část zahrady v bezvadném pořádku. Nezapomeneme na přípravu záhonků pro novou výsadbu trvalek. Je také čas na výsadbu dvouletek. Uplatní se nejenom v záhoncích, zejména obrubách, ale zvláště v okenních truhlíčkách a na balkónech. Kopeme jámy pro výsadbu okrasných stromků a křovin. Přineseme všechnu hrnkové květiny do bytu. Jestliže se na nich objeví puklice, očistíme je jemnějším kartáčkem na zuby a mýdlovou vodou nebo venku postříkáme 0,3% Fosfotionem. Postříkáním Fosfotonom ničíme také mšice.

3. TÝDEN

Ovoce

Připravíme si jámy pro podzimní výsadby ovocných dřevin. Švestky, na nichž jsme zjistili plody napadené virovou chorobou »šarka«, vykáčíme a jejich dřevo použijeme jako palivo. Je třeba vykopat i kořeny a spálit je. Dokončujeme sklizeň švestek a renklód. U višni můžeme ještě provést prosvětlení koruny. Objeví-li se na peckovinách klejotok, ránu opatrně očistíme nožem a vydezinfikujeme 2,5% roztokem octa. Dokončujeme roubování angreštu a rybízu na meruzalku zlatou do boku stanovíši. Dříve nardubované kontrolujeme, popřípadě přeroubujeme. Hlídáme hrozny před poškozením ptactvem a vosami. Pokud máme hroznů méně, sáčujeme je do vzdušných sáčků, ptactvo plašíme a vosy soustavně ničíme. Připravujeme půdu pro novou výsadbu révy vinné. K rozšíření se doporučuje nová odrůda Iršay Oliver. Je to odrůda nejen pro typické vinohradnické oblasti, ale dobře se daří i v okrajových oblastech, protože brzy vyzrává a nebezpečí zmrznutí je menší. Je nejvyšší čas na dokončení průklestu větví ořešáku. Rezné plochy natřeme fermežovou barvou.

Zelenina

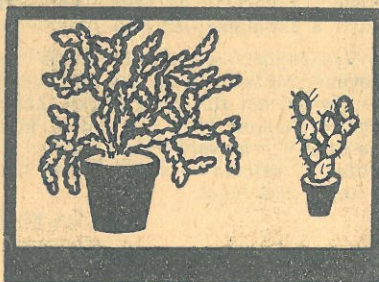
Sklízíme plodové zeleniny, vyvinutá, ale nedozrálá rajčata rozkládáme na lísky v místnostech, aby dozrála. Také je můžeme uložit v jedné vrstvě pod pařeništní okno nebo za okno v bytě, kde dočervenejí. Objeví-li se na pozdní zelenině housenky, ničíme je Gamacidem. Vysazujeme křen a rozdělené trsy reveně. Pokračujeme v práci s komposty. Nové vrstvíme a zavlažujeme, starší můžeme přehazovat. Přímou na záhon ještě vyséváme salát k přezimování, petržel, mrkev, černý kořen, pastinák, kerblík a polníček na přezimování. Všechny zeleninové odpadky dáváme na kompost. Nemocné, kromě bouloovitosti, kompostujeme s vápnem. Řapíkatý celer před mrazy dobýváme i s kořeny a ukládáme do vlhkého písku na vzdušném místě. Začínáme se sklízet celeru hlíznatého, u kterého ponecháme jen listy srdíčka, ostatní odtrháme — neodřezáváme. Kořeny zkrátíme na 1 až 2 cm a očištěné zakládáme do vlhkého písku. Dělením množíme kořeninovou zeleninu, jako tymián, estragon, libeček lékařský, mátu peprnou aj.

Květiny

Přesazujeme z volné půdy do květináčů a kbelíků čilka (Fuchsia), vanilky (Heliotropium), dračince (Dracena), aukuby (Aucuba), brsleny

(Evonymus), Calceolarie, palmy, do okenních truhlíčků chryzantémy, aby vše zakofenilo. Pivoňky, keře rododendronů a azalek přihnojíme slepičím nebo holubím kvašeným a rozředěným trusem, na ten navrstvíme rašelinu, a je-li sucho, důkladně zalijeme. Naposledy sežínáme trávníkové plochy. Dokončíme výsadbu cibulí tulipánů, hyacintů, narcisů. Ze zahrady sklízíme rostliny citlivé na mraz — kaktusy a sukulenty.

Odkvetlé begónie a gloxinie udržujeme již více v suchu, aby zatáhly.

Vánoční kaktus s dobře vyvinutými články zaléváme méně. Suchem nasadí více na květ, ovšem nesmí přeschnout.

Je nejvhodnější doba ke sklizni hlíz mečíků a begónií. Hlízy mečíků zbavíme zbytků starých hlíz (na spodní straně) i hlízek-brutu. Květné stvolky odřízneme asi 10 cm nad hlízou. Šupiny hlíz neodlupujeme. Hlízy posypeme Gamacidem nebo Dynocidem (proti trásněnkám, které by pod šupinami mohly přezimovat) a uložíme na lísku do suchého a dobře větraného sklepa, kde v zimě neklesne teplota pod bod mrazu.

4. TÝDEN

Ovoce

Vysazujeme lísky. Sazenice získáme odkopy od silnějších rostlin. Vysazujeme je do zákoutí zahrádky. Hodí se i do blízkosti kompostu, které přistíní. Sklízíme vlašské a lískové ořechy (pozdní odrůdy). Sklízíme hrozny révy vinné, zejména ranějších odrůd. Při sklizni dbáme, aby se hrozny několika odrůd nepomíchaly.

Člověk, který má zahrádku, se neodvolatelně stává soukromým vlastníkem; pak mu na ní neroste růžička, nýbrž jeho růžička; pak nevidí a nekonstatuje, že už kvetou třešně, nýbrž že kvetou jeho třešně.

Pěstitel skalky není jenom zahradník, nýbrž sběratel, což ho zařazuje mezi těžké maniaky.

(KAREL ČAPEK)

tím bychom snížili jakost vína. Hrušně, na nichž se vyskytl květopas hrušňový; znovu postříkáme 0,4% Dykolem. Ovoce sklízíme jen za suchého počasí, vlhké ovoce se na skládce snadno kazí. Připomínáme, že není rozumné »rosení jablek« na hromadách v zahradě. Ani proutěné česací košíky nejsou ideálním ovocnářským nářadím, proto je vhodné košíky vypošťarovat aspoň pytlouinou. Přihrneme starší trsy jahodníku, aby byl chráněn kořenový krček. U keřů rybízu a angreštu odstraňujeme staré odpložené dřevo a rovněž staré výhony. Ponecháváme jen 6 až 8 silných prutů. Rybíz zmlazujeme nadvakrát, abychom se neochudili o sklizeň. Pruty odřezáme těsně u země — lépe pod zemí.

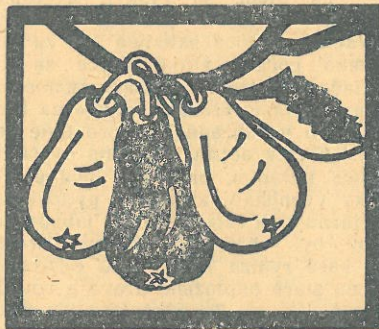
Zelenina

Fóliemi z igelitu chráníme teplomilné zeleniny, rajčata, papriku, lilék, aby plody dozrály. Sklízíme okurky, které jsme nechali na semena. Když zežloutly, rozřízneme je podélně, semena vyškrobeme, ponecháme je v nádobě zakvasit, pak je propereme a čistě usušíme. K vysetí použijeme semeno druhým nebo třetím rokem. Pro sklizeň v příštím roce můžeme vysázet cibuli šalotku. Začneme se sklízet pažitky, kterou budeme po celou zimu rychlit. Trsy vyryjeme, zbavíme je nati a nasázíme do květináčů. Květináče uchováme ve vyvezeném pařeništi. Všechny volné plochy po zelenině důkladně vyhnojíme a nahrubo zryjeme. Rostliny okurek a dýní pěstovaných na kompostu vytrháme a na povrchu kompostu v tenké vrstvě rozložíme, prospěje vápnem a pak převrstvíme zeminou.

1. TÝDEN

Ovoce

Ovocné i okrasné dřeviny se již připravují na zimní období klidu. Proto je nepřihnojujeme dusíkatými hnojivy. Dřeviny by dobře nevyzrály a byly by choulostivé vůči zimním mrazům. Dokončujeme sklizeň podzimních odrůd jablek a hrušek. Zároveň dokon-

čujeme i sklizeň vlašských ořechů a švestek, které jsou již částečně zavadlé a hodí se dobře na sušení.

Je nejvyšší čas připravit se na podzimní výsadbu. Lámy pro ovocné i okrasné dřeviny mají do doby výsadby provětrat. Vysazujeme cybíz, maliník, ostružiník a angrešt. K trsům jahodníku přihnujeme pozorně zem, aby nebyl holý krček. Srdéčko musí zůstat volné. Než opadnou listy z ovocných stromů, vyřizujeme všechny suché větve. Na kmeny ovocných stromů, které se obtížně posířikují, připevníme lepené pásy proti samičkám píďalek. Na starších kmenech nejprve oškrábeme borku (kůru), aby samičky nemohly pást pod lézat. Nátěry na pásy později opaku jeme.

Sbíráme padané ovoce, z kterého si připravíme mošt nebo víno. Vysazujeme ještě lísky. Sazenice získáváme odkopky od silnějších rostlin nebo ze školkařských závodů. Dokončíme přípravu pozemku pro výsadbu révy vinné. V révové školce odkopeme půdu od štěpovanců a odstraníme rosné kořínky. Zpět už půdu k révě nepřihnujeme. Podpoříme tak do konalejší vyžrány dřeva v místě naroubování na podnož — podpírník půdu mezi řádky ještě jednou mělce proklečkujeme, a je-li sucho, zalijeme.

Dobře vysušíme na slunci a pak v průvanu ořechy, aby jádro nezplesnivělo. Sklízíme modré odrůdy révy.

Zelenina

Sklízíme poslední okurky, rajčata, lilky a fazole. Pozornost věnujeme sklizni květáku. Ukončujeme sklizeň zeleniny v pařeništi. Pařeniště využijeme pro skladování zeleniny nebo pro podzimní přirychlení hlávkového salátu a karotky. Póru přihnujeme krčky, aby byly v době sklizně vybělené. Reveni a chřestu odřežeme nadzemní části a zkompostujeme je.

Vysazujeme rozdělené silnější trsy reveně. Můžeme ještě vysadit česnek — sázíme jen zdravé stroučky. Záhon pod česnekem včas pohnojíme kompostem i průmyslovými hnojivy. Neodrážá rajčata necháme na lísce v teple zčervenat.

Květiny

V okrasné části zahrádky naposledy sežneme trávník a poházíme kompostem. Jakmile zežloutnou listy mečičků, je čas i na jejich sklizeň. Za slunečného dne je seřizneme asi 12 cm nad zemí, necháme oschnout, označíme a uložíme v bedýnkách v mrazuprosté místnosti. Staré jehličnany důkladně zavlažujeme, rovněž tak pěnišníky a vřesy, nové již nevysazujeme. Jehličnany totiž dostaví-li se suchá zima s holomrazy, rády zmrzají.

Pokožkové květiny udržujeme v čistotě. Objeví-li se mšice nebo puklice, ihned je opereme v mýdlové vodě nebo postříkáme 0,3% Fosfotionem.

2. TÝDEN

Ovoce

Přírodě se nepodařilo vyrovnat vegetační zpoždění zaviněné chladným a deštivým počasím v srpnu a září. Počítejme proto i se zpožděním sklizňové zralosti jablek a hrušek proti předcházejícím letům nejméně o týden. Letos se vyplatí pozdržet sklizeň zbývajících nevyzrálých jablek a hrušek před obvyklou sklizní, neboť plody nabývají právě v posledních třech týdnech před sklizní až o třetinu, někdy i polovinu své velikosti. Přitom ale nenecháváme zralé plody na stromech, hůře by se skladovaly.

Rozmnožení dvou neškodlivějších houbových chorob, totiž strupovitosti a moniliózy, nás pro příští rok varuje, abychom nezanedbávali ochranu ovocných stromů postříkáním chemickými přípravky. Semena ovocných dřevin, která miníme v příštím roce

vysévat, stratifikujeme. Provrstvujeme je v bedničce vlhkým pískem. Bedničku — někdy stačí i větší květináč — zakryjeme tabulkou skla a zaryjeme v zahrádce do půdy nebo uložíme ve sklepě.

Pecky švestky domácí, meruněk a vlašské ořechy můžeme vysévat hned na podzim. Hnojíme a mělce zapráskujeme žíravá hnojiva (kainit, vápený prach) nebo chlorovanými uhlovdíky (Gemacid, Supergam) ničícími škůdce, kteří kuklí v půdě. Hnojením reformkali (jež obvykle není ke koupi, což je škoda) zvyšujeme odolnost proti padlí a hnojením vápenatými a draselnými hnojivy předcházíme rakovině a klejotoku.

Začínáme s výsadbou ovocných stromků. Koupěný ovocný stromek namočíme na 10 až 12 hodin do vody; tak chráníme kořeny před zaschnutím. Po výsadbě stromek zavlažíme a podle potřeby chráníme různými chrániči před okusem zvěří. Nevysazujeme mnoho odrůd. Postačí čtyři až pět, ale úrodných. Z toho 3/4 odrůd zimních, 1/4 podzimních a v domácích zahrádkách i 1 až 2 stromky odrůd letních.

Zelenina

Je čas i sklizeň kořenové zeleniny. Sklizenou zeleninu buď konzervujeme, nebo ji ukládáme do předem připraveného chladného sklepa, nebo v hlubších pařeništích do rávků prosypaných vlhkým, nejlépe říčním pískem. Hlávkové zelí, kapustu a květák vybíráme s balem, spodní listy odstraníme a zakládáme i s kořenovými baly do pařeniště těsně vedle sebe. Kořenové části prosypeme zeminou. Až do příchodu mrazíků ponecháme pařeniště odkryté. Teprve po silnějších mrazech zakryjeme pařeniště deskami nebo okny. Trvaj-li mrazy déle, zaházíme skládku listů nebo bramborovou natí. Odříznuté hlávky zelí uchováváme v chladných komorách na policích vyložených slámou. Také je můžeme uchovat na půdě ve slámě. Dělením trsů množíme a rozsazujeme nařovou cibuli a pažitku. Pažitku a petržel vysazujeme do květináčů k zakořenění a rychlení. Nezapomeňme si na zimu uložit dostatek křenu. Volné záhony můžeme ještě osévat špenátem.

Květiny

V okrasné zahradě vysazujeme listnaté stromy, křoviny a trvalky. Nevysazujeme již břify, buky, magnolie a ibišky. Do květinových skupin můžeme ještě vysazovat cibuloviny (hyacinty, tulipány, narcisy, krokusy, bledule, sněženky, modřence aj.). Jakmile první mrazíky sežehnou listy jirín, seřízneme je za slunečného dne asi 10 cm nad zemí a uložíme. Hlíznaté begónie po seříznutí a oschnutí zasypeme suchou rašelinou. Do prázdných míst v trvalkových záhonech vysejeme jednoleté ostrožky a escholtzii.

Ve skleníku nebo za okny množíme řízkováním fuchsie, balzamíny a jiné květiny. Kaktusům a ostatním pokojovým květinám omezíme závlahu a začneme je připravovat na zimní odpočinek. Začneme pěstovat květiny v hydroponii. Canný vyjmeme po prvních mrazech z půdy, seřízneme nadzemní část na 10 cm a uložíme i s balem do místnosti, kde je přibližná teplota 10 °C. Dokončíme výsadbu tulipánů.

3. TÝDEN

Ovoce

Je čas sklízet podzimních jablek a hrušek. K uskladnění vybíráme jen nejlepší a zdravé plody. Sklizené

ovoce ponechané na hromadách nebo na slunci v obalech se rychle vypařuje, popřípadě kazí. Dokončujeme výsadbu ovocných stromků (jabloní, hrušní, višň, třešní, švestek, rynglů). Švestku domácí můžeme na podzim množit odkopky. Meruňky a broskvoně je vhodnější vysazovat brzy na jaře, jakmile rozmrzne půda. Při vysazování odstraňujeme zaschlé části kořenů, na kterých se nemůže vytvořit kalus ani nové kořínky. Po výsad-

bě ovocné stromky dobře zavlažíme. Nestihneme-li z různých příčin podzimní výsadbu, připravíme aspoň jámy pro výsadbu jarní. Jámy přes zimu dobře zvětrají. Keře angreštu, rybízu, meruzalky a jiné množíme dělením. Maliník vysazujeme na vzdálenost 70 cm. Nadzemní část zkracujeme na 40 cm. Řežeme řízky rybízu v délce 15 až 20 cm a pícháme je do půdy tak, aby vyčníval jeden pupen. Vysazujeme je na vzdálenost 10 až 12 cm. Zkypříme půdu mezi řadami jahodníku ve starší výsadbě i u vysazených na podzim. Skokujeme podnože, z nichž si sami vypěstujeme ovocné sazenice.

Okamžitě po skončení vinobraní připravujeme půdu pro nové výsadby. Půdu rigolujeme a na svazích upravujeme do teras. Na vinici rozvezeme a do půdy zapravíme proleželý hovězí hnůj nebo kompost z Vitahumu.

Zelenina

Sklízíme košťálovou zeleninu. Na stanovišti můžeme ponechat pór, polníček, růžičkovou kapustu, černý kořen, kadeřavou petržel, pažitku a topinambury. Černý kořen na záhonu přikryjeme 20centimetrovou vrstvou hnoje, aby půda nepromrzla a mohli jsme jej sklízet postupně. Pro domácí potřebu si vysázíme několik trsů cibule sečky. Ve skleníčcích vyséváme hlávkový salát, papriku, okurky, rajčata pro zimní rychlení. Zaryjeme rostliny vyseté na zelené hnojení. Plody řeřichy (*Tropaeolum majus*) sbíráme po prvním mraze a nakládáme do octa jako výborné koření.

Květiny

V okrasné části zahrádky pohážíme trávník kompostem, ke kterému můžeme přidat draselnou sůl, nebo na trávník rozhodíme Thomasovu moučku. Z trvalek odstraníme všechny odkvetlé a zasychající zbytky. Seřezáváme jen ty dřeviny, které kvetly na letošních výhonech. Dřeviny, které kvetou na starém dřevě, jenom zmlazujeme nebo prosvětlujeme.

Cibule tulipánů a hyacintů můžeme vysazovat do květináčů. Po výsadbě je uložíme do chladné místnosti nebo do sklepa. V zimě je přeneseme do tepla a rychlíme.

4. TÝDEN

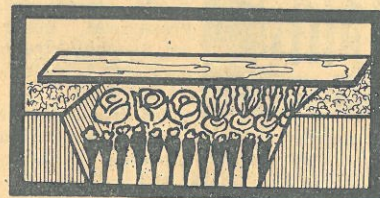
Ovoce

Po sklizni ovoce dobře prohlédneme stromy a odstraníme mumifikované plody. Tím pro příští rok částečně zabráníme letos velmi rozšířené chorobě na jadravinách i peckovinách — moniliové chorobě (Sklero-

tina fructigena). Napadené plody spálíme. Zlámané větvičky hladce ořežeme a natřeme zelenou fermežovou barvou a okraje, kde je kambiální vrstva, potom natřeme štěpařským voskem. Rány se velmi rychle zahojí. Opadem listů nenastává ještě údobí úplného klidu stromu. Kořeny ještě po nějaký čas intenzivně soustřeďují zásoby minerálních látek, které strom ukládá ve zvláštních buňkách pro zimní a jarní potřebu. Proto je účelné dodat stromům tyto živiny ve formě podzimní dávky stromových hnojiv obsahujících draslík a fosfor. Pohyb mizy ve stromě neustává, i když se zpomaluje na pouhý zlomek letního proudění. Chybí podnětná pracovní a vypařovací činnost listů. Skutečností tohoto předzimního zásobování mineráliemi využíváme ve výchově stromku řezem tak, že řez mladých jadravin ve stáří od 2 do 7 let přesunujeme z tradičního předjaří do doby opadu listů. V době opadu listů je také na čase odstranit případnou nastýlku (mulch). Ztěžlou hmotu nastýlky je vhodné zakrýt nebo zkompostovat. V malinovní mělce zkypříme půdu, odstraníme odpozené výhony a z nových výhonů necháme 5 až 8 nejsilnějších. Angrešty, rybízu a maliníky přihnojíme zředěnou močůvkou nebo roztokem cereřitu, případně citramfosky. Připravujeme keře révy vinné. Protože letos se velmi rozmnožila perenospora, je účelné vyhrabat a spálit spadlé listy. Keře vinné révy je třeba pravidelně hnojit. Tím budeme mít v příštích letech silné a hodně plodné keře. Chlévský hnůj nebo kompost přidáváme každý třetí nebo čtvrtý rok, a to 8 kg na 1 čtvereční metr. V letech, kdy nehnojíme hnojem nebo kompostem, přihnojujeme Thomasovou moučkou. Na 1 čtvereční metr rozhodíme 7 až 8 dkg Thomasovy moučky a zapravíme ji do půdy. Ostatní živiny dáváme do půdy zjara. Stratifikujeme pecky peckovin, zejména broskví a meruňek, pro získání vlastních semenáčků v příštím roce.

Zelenina

Dokončíme sklizeň košťálové a kořenové zeleniny. Pařeniště, v němž

máme založenou zeleninu s kořenovými baly, ponecháme odkryté. Teprve při větších mrazech zakryjeme

pařeniště dřevěnými deskami nebo okny. Trvají-li mrazy déle, zahájíme skládku listím nebo bramborovou natí. Volné záhony pohnojíme chlévským hnojem nebo kompostem a nahrubo zryjeme. Hnojem nehnojíme záhony, na kterých budeme příštím rokem pěstovat cibuloviny a kořenoviny. Pohnojíme záhony, na nichž pěstujeme chřest a reveň. Hnůj k rostlinám opatrně zaryjeme. Ze všech zbytků, které získáme v zahradce nebo i jinde, zakládáme kompost. Zimní endivii sázíme do květi-

náčů a umístíme ve sklepech na vzdušném místě.

Květiny

Uklidíme zahradní nábytek. Okrasné stromy a keře přihnojujeme jako ovocné stromy. Starší keře růží poněkud zkrátíme, pohnojíme a jednotlivé keře obryjeme, ale zatím nepřikrýváme. Nové sazenice růží vysazujeme, dobře zavlažujeme, nakopčujeme a přikryjeme listím. Starší jehličnany a pěnišníky důkladně zavlažíme.

Azalky a pěnišníky přihnojujeme chlévským hnojem a zasypeme rašelinou. Zvýšenou pozornost věnujeme květinám, které pěstujeme v přibytých. Občas jim prokypříme půdu v květináčích. Zaléváme opatrně, jen když to rostliny opravdu potřebují. Vodu nejráději naléváme do podložených misek. Trávník kromě hnojení průmyslovými hnojivy můžeme jemně posypat dřevným popelem, který jsme si k tomu účelu během roku nashromáždili. Takto pohnojený trávník bude zjara krásně zelený.

LISTOPAD

1. TÝDEN

Ovoce

Zarýváme spadlé listí nebo je shrabujeme a kompostujeme na odlehlejších místech s dostatkem vápna. Chemickými přípravky se zajišťujeme proti hrabošům. Odstraňujeme přestárlé a nemocné stromy i švestky silně napadené virovou šárkou, která se v posledních letech u nás velmi rozšířila. Přikročíme k hnojení všech ovocných dřevin. Na podzim doporučujeme rozházet dostatek vápna (na 1 ar přibližně až 20 kg). Výhodné je půdu pod ovocnými stromy nejdříve zryt. Vápníme jedenkrát za 4 roky. V roce, kdy vápníme, nehnojíme chlévským hnojem. Jinak zarýváme chlévský hnůj nebo kompost. Podle potřeby obnovujeme nátěry na lepo-
vých pásech. Často se nám stává, že ovocný strom nebo keř vysazený v zahradce na trvalém stanovišti je třeba z různých důvodů přesadit na jiné, vhodnější stanoviště nebo na jeho místo potřebujeme vysadit vhodnější druh nebo odrůdu. Nejvhodnější způsob pro ujmoutí a růst přesazeného stromu i keře je přesazení s půdním balem. Přesazujeme jen stromy mladší deseti let. Přesazovat můžeme všechny druhy ovocných dřevin. Přesazování dobře snáší drobné ovoce

— angrešt a rybíz. Přesazený strom nebo keř hodně zalijeme a půdu udržujeme v dostatečně vlhkém stavu. V předjaří korunu přesazeného stromu nebo větve keře sesadíme řezem. Doporučujeme zkrátit větve o čtvrtinu až třetinu a uděláme i průklest. Vinnou révu můžeme s úspě-

chem přesazovat i do 4 a 5 let po výsadbě, ale ramena keře a popřípadě jednoleté révy z hlavy keře musíme zkrátit až ke hlavě keře. Přesazené větší stromy již třetí rok dobře plodí. Můžeme ještě vysazovat černý rybíz, z něhož sklízíme vysoce jakostní a na vitamíny bohaté ovoce. Poněvadž lísky jsou otužilé, můžeme u nich vykonat průklest již na podzim. Ve školce vyryjeme podnože a připravujeme je k podzimnímu zaškolování. Odtrháváme nebo odřezáváme oddělky z matečnic. Po odtržení oddělků přihnujeme matečné rostliny. Dobýváme odnože maliníku. Po odpadnutí listí ze zakořeněných štěpovanců révy je vykopeme. V sušších půdách začneme s výsadbou. Předpokladem pro to ovšem je dobře připravená a vyhnojená půda.

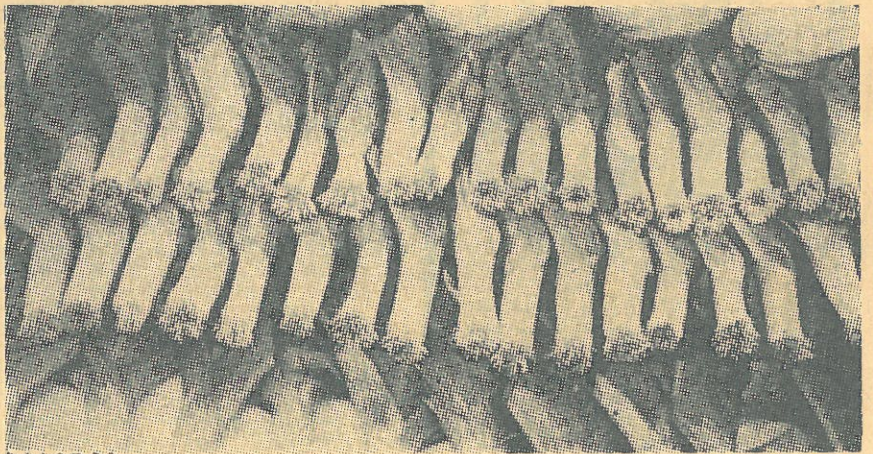
Zelenina

Uklidíme pařeništní okna, stínovky, přikrývky a vzduchy. Pokračujeme ve vyvážení pařeniště. Pařeništní zeminu s částí rozloženého hnoje vyveze-
me na hromadu, kterou upravíme. Zbytkem hnoje pohnojíme záhony před rytím. Rozložený hnůj z pařeništní můžeme použít na jahodovnu,

kterou jím posypeme. Volná pařeniště opravíme ještě před zamrznutím, aby bylo připraveno pro založení na jaře. Záhony, do kterých miníme na jaře vysazovat chřest, převrstvíme aspoň do hloubky 45 až 50 cm a dobře vyhnojíme. Končíme podzimní výsevy kořenovin a cibule kuchyňské. Na půdách chudých vápnem zaryjeme do půdy hašené vápno nebo mletý vápenec.

Květiny

Ořežeme zaschlé zbytky trvalek a choulostivější druhy, zejména na alpinu, pokud je obráceno k jihu, přikryjeme chvojím, neboť i na svém původním stanovišti jsou alpínky kryty sněhem. Zákryt je jen lehký, spíše jen přistínění. Můžeme ještě vysadit raně kvetoucí křoviny. Stromkové růže uvolníme od kůlů, koruny stáhneme, opatrně ohneme k zemi a přihrneme zeminou stejně vysoko jako keřové růže. Dokončíme výsadbu trvalek. Můžeme sít některé letničky-ostrožky, mák, letní cypřišek, šrůchu aj. Květiny osvěžené z letního období rozestavíme do vzhledných skupin na květinové stolečky i na okenní parapety.

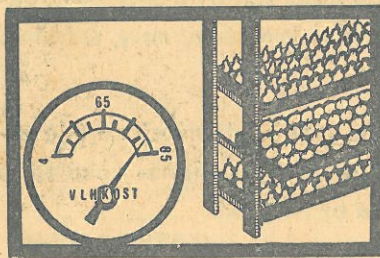

Pór Elefant

2. TÝDEN

Ovoce

Řezeme řízky rybízu a meruzalky, kdouloně a jiných dřevin, které založíme v písku ve studeném sklepě. Ovocný strom vstupuje do období hlubokého klidu, který trvá jen do času slunovratu, tj. do konce prosince. V lednu již se v kambiové vrstvě pod korou a v uzavřených poupatech pomalu projevuje život. V pupenech se dovršuje diferenciací započatá koncem uplynulého léta. Dospívají zejména pohlavní orgány květů. Je velká škoda, že tato vzácná energie vynakládaná stromem v zimním období zejména v zásobení horních částí letorostů, je zmařena jarním zkracovacím řezem. Podle praktických zkušeností je jarní růst, zejména jádřovin upravených podzimním řezem, mnohem ranější, intenzivnější a rovnoměrně rozdělený po celé délce ponechaných částí výhonů než u stromů řezaných na jaře. Tento podzimní řez jádřovin je nutno dělat v době opadu nebo těsně po opadu listů. Pro dobrý růst a řádný vývoj pupenů potřebuje ovocný strom nejen živiny z půdy, ale také vodu k jejich dopravě. Jakmile jsou založeny květní pupeny, je pro jejich výživu nutná dostatečná závlaha po opadu listů tam, kde byl nedostatek srážek koncem srpna a v září. Nezavlažujeme v době, kdy je strom ještě olistěn, neboť při teplejším počasí by se mu prodloužila vegetace a dřevo by nevyzrálo. Ovocné stromy na podzim při hnojení kypříme. Podzimní kypření ovocných stromů se musí řídit hloubkou kořenové sítě, podnoží, odrůdou, druhem a stářím stromu. V lehkých půdách hlavní část vodorovných kořínků je tam, kde jsou nejlepší vzrůstové podmínky, tj. dostatek vláhy, vzduchu a humusu. Proto nelze dát přesný návod na hloubku kypření, zvláště musíme opatrně kypřit půdu u jabloní do vzdálenosti 1,4 až 2 m od kmene, u švestek a třešní 1,1 až 1,6 m, u meruněk a broskvoní 1 až 1,5 m. V tomto pásmu zpravidla je větší část vlnových kořínků a jejich poškození znamená zeslabení stromu. Velké opatrnosti při kypření je třeba směrem ke kmeni. Tam jsou tlustší ko-

řeny, zvláště u M-typů. Proto kypříme půdu u kmene jen do hloubky 5 cm, kdežto mezi řadami nejvýše do 15 cm. U vysokokmenů, polokmenů, čtvrtkmenů na pláňtí mezi řadami až do hloubky 20 cm. Na zamrzlou půdu mezi řádky jahodníku můžeme rozhodit chlévský hnůj nebo kompost.

Prohlížíme uskladněné ovoce a plody nahnilé odstraníme, aby nenakazily zdravé. Sklep větráme a udržujeme přiměřenou vlhkost. Máme-li v úmyslu si sami vypěstovat nové sazenice rybízu, nastrkáme 20 cm dlouhé řízky šikmo do dobře vyhnojené a propustné země tak, aby z půdy vyčníval jen jeden nejhořejší pupen. Řízky dáváme asi na 10 cm od sebe. Přestárlé vinnice likvidujeme. Nejprve z nich odstraníme kolíky a dráty, pak odřežeme révové matky nad zemí, kořeny vyryjeme a zužitkujeme jako palivo. Pozemek osejeme zimní směskou nebo necháme půdu do jara ležet nahrubo zrytou a sejeme až na jaře.

Zelenina

Špenát a zimní salát přikryjeme chvojím. Do vyšších beden založíme kořeny čekanky, zalijeme je a zasype me nad srdíčkem kořene 20centimetrovou vrstvou písku. Opěrné tyče (kúly) očistíme a uložíme v suchu. Opravné rámy vyvezených pařenišť a skleník. Do malých truhlíčků nebo květináčků nasázíme cibuli-sazečku, uložíme je v chladném prostředí (ve sklepech nebo v místnosti) a podle potřeby je přenášíme do tepla na světlo, kde je rychlejší. Podobným způsobem rychlejší i pažitku. Zeleniny jsou nám v zimním období dodavatelem nedostatkového vitamínu C. Před zamrznutím můžeme vysázet kuchyňskou cibuli pro pěstování na semeno a cibuli šalotku. Postupně sklízíme čínské zelí a envidil.

Květiny

Ještě je vhodná doba k výsadbě dvouletých květin, např. pomněnek, fial zimních, macešek a dalších. V celé okrasné části zahrady pečlivě shrabeme listí, které s vápenným prachem kompostujeme.

Pohnojíme a opatrně obryjeme trvalky a vzácnější křoviny. Můžeme množit kaktusy. Kaktusy mohou přezimovat dvěma způsoby, a to buď na sucho, nebo v kořenáčích. Při přezimování na sucho pro nedostatek místa a světla rostliny vyjmeme ze země, obalíme je papírem a postavíme je do bedniček nebo lísek tak, aby vegetační vrcholky byly snadno kontrolovatelné. Přezimují při teplotě 5 až 8 °C. Takto přezimované kaktusy daleko bohatěji kvetou a vytrnoují. Rostliny můžeme také přezimovat v původních místnostech za co největšího přístupu světla a za teploty 8–12 °C nebo i v čistých, vybělených sklepech, kde teplota neklesá pod 4 °C. Kaktusy nezaléváme — stačí

vlhkost sklepního prostoru. V každém případě nesmíme kaktusy (kromě Zygocactus) nechat v tomto období vegetovat.

3. TÝDEN

Ovoce

V ovocné zahradě důkladně prohlédneme plot, zda někde nejsou v pletivu díry nebo není nadzvednuté, aby se do zahrady nedostali králíci a zajáci. Stromky chráníme před ohryzem zvěře obalením vrstvou novinového papíru, lepenkou, drátěným pletivem apod. Přikopčíme ovocné zákrsky, aby nenamrzly, neboť většínou mají mělko kořeny. V poslední době byly na vlašských ořešácích rozšířeny dvě choroby, a to bakterioza a antraknóza; byly jimi napadeny listy, takže zežloutly a předčasně opadávaly. Choroby se rozšířily vlivem chladného a vlhkého počasí během roku, zejména pak v období vlhkého chladna koncem května a začátkem června.

Jakákoli ochrana proti těmto chorobám byla již neúčinná. Abychom zmíněným chorobám zabránili nebo je alespoň značně omezili v příštích letech, je nutné odklidit a zneškodnit spadlé a napadené listy i plody. Před rašením v příštím jaru bude záhodno stříkat měďnatými přípravky v silnější koncentraci a na podzim vstříknout stromu do půdy půdními injektory roztoky drasla, a to pod okapem koruny. Pěstujeme-li lísky, nezapomeňme ani na jejich ošetření. Neošetřené lísky nedají jakostní úrodu oříšků. Po spadnutí listu je nutné jej vyhrabat a zkompostovat páleným vápnem nebo spálit. Přes zimu v něm přezimují škůdci. Půdu pod keři doporučujeme posypat vápenným prachem a zryt. Dokončíme ošetření stromů. Je třeba seškrábat a okartáčovat vrstvy mechů a lišejníků na stromech, zejména v paždí větví, kde se pod lišejníky udržuje vlhkost a kůra zahnívá. Odstraňujeme přestárlé a nemocné stromy. Uskladněné ovoce chráníme proti silnějším a trvalejším mrazům a rovněž před škodami způsobenými hlodavci. Nezapomínáme ani na krmítka a budky pro sýrkorky, které nám vydatně pomáhají při hubení různých škůdců.

Zelenina

Pohnojíme celou zelinářskou plochu zahrádky, a to první tráf chlévským hnojem, druhou tráf kompostem a třetí tráf průmyslovými hnojivy. Celou plochu zryjeme. Půda na podzim zrytá se nechává v hroudě a neuhraňuje se. Přes zimu vlivem mrazů a zimní povětrnosti se »rozhasí« a vytvoří dobrou drobkovitou strukturu.

Rytí v zahrádce nám vlastně nahrazuje orbu. Pohnojíme i vytrvalé zeleniny a mezi řádky půdu zryjeme. Založené komposty překopáváme, a pokud nejsou založeny z chlévského hnoje, přidáme do nich vápno. Ve sklepě, kde máme uskladněnou zeleninu, sledujeme teplotu a vlhkost. Teplotu upravujeme větráním na potřebné 2–5 °C. Nedostatečnou vlhkost zvyšujeme na potřebných 80 až 85 % poléváním podlahy; při vysoké vlhkosti ji snižujeme nehašeným vápnem, které dáme v nádobách do sklepa.

Loňské suché léto bylo příznivé pro rozmnožení myši a hrabošů, které chytáme na návnadu. Úspěch při hubení hrabošů polních, kteří se po zorání polí nastěhovali do zahrad, můžeme mít jen tehdy, jestliže v zahradě odklidíme všechny zbytky na zem spadlého ovoce, košťály apod. Otrávené zrní Nera dáme pod prkené stříšky, aby nezvlhlo, neboť hraboši vlhké zrní neberou. Hryzce vodního chytáme do speciálních pastí.

Květiny

Jehličnaté stromky natřeme proti ohryzu zvěře Karnoferem. Pokud máme v zahrádce tisy, sloupovité jalovce apod. jehličiny, můžeme je v koruně svázat, aby je sníh nerozlámal. — Také některé trvalky vyžadují zimní pokrývku suchým listem, na něž poklademe chvojí. Jsou to hlavně: Eremurus, Opuntia, Thalictrum, Gai lardia, Acantholimon, Incarwilea, Lichnus, Viscaria aj. Přikrýváme i dvouletky, zejména jsou-li urostlejší (pomněnky, sedmikrásky, macešky). Někdy přikrýváme papírem i rododendrony (pěnišníky), zabraňujeme tím vlivu přílišného kolísání ranních teplot. Trávník přihnojíme proleželým kompostem. Kompost můžeme nahradit humusními zeminami, popřípadě listovkou nebo rašelinou. Nemáme-li tato hnojiva, dodáváme živiny pomocí hnojiv průmyslových, dusíkatých a draselných, v množství asi 2,5 kg na 1 ar v několika dávkách během roku. Lekniny, které pěstujeme od jara do podzimu, musíme vhodným způsobem přezimovat z toho prostého důvodu, že musíme z nádrží vypustit vodu, aby je mraz neroztrhal. Nejlepší způsob přezimování lekninů je ve větších dřevěných kbelcích, s kterými je na jaře do nádrží vysazujeme a zakotvujeme je na kameny. Rostliny pěstujeme ve výživné jílovitější zemině. Na podzim po vypuštění nádrží nádoby s rostlinami přenášíme

do chladného, vlhčího sklepa. Nezapomínáme, že zelené rostliny jsou pěknou příkrasou a doplňkem našich bytů. Kvetoucí květina, jako například brambořík, primulka aj., útulnost příbytku ještě pozvedne. Zakoreněné rané tulipány přeneseme do teplé místnosti, přikryjeme květináčem nebo papírovým kornoutem a přirychlíme. Stejně tak i hyacinty, z peren čemeřicí (Heleboru) a později tavolín (Astilbe).

4. TÝDEN

Ovoce

Dokončíme podzimní výsadbu ovocných stromků a keřů. Vysazovat můžeme do zámrazu. U stále plodícího maliníku Romy odstraníme odpložené výhonky až u země, stejně jako jsme to udělali u ostatních maliníků po červencové sklizni. Všechny odpložené výhonky vyřezeme těsně u země. V každém trsu vybereme podle síly 4 až 7 výhonků, které ponecháme. Ostatní rovněž vyřezeme těsně u země. Jestliže jsme malinovnu nezryli, ještě tak učiníme. Před rytím ji samozřejmě pohnojíme. Nehnojíme-li právě v tomto roce chlévským hnojem, pak rozhodíme vápno. Dokončujeme hnojení a rytí na zimu. Půdu zkypríme nejlépe rycími vidlemi do hloubky 8 až 15 cm. Vhodné je zrušit mísy kolem ovocných stromků a přihnout ke kmenům zem. U těch stromů, které byly za vegetace mulchovány, půdu neobryváme. Bylo by to nejen zbytečné, ale i škodlivé, protože bychom mohli přetřhat množství kořínků. Keře vinné révy můžeme ještě pohnout chlévským hnojem nebo kompostem, doplňkově draslem. Hnojiva zaryjeme alespoň 15 cm hluboko.

Zelenina

Zeleniny vysazované na podzim — česnek, cibuli apod. — poházíme kompostem a přikryjeme na zimu chvojím. Sklízíme hlávkový salát ze studených pařeníšť. Před příchodem mrazů vypustíme vodu z vodovod-

ních trubek a zavřeme přívod vody, vyprázdníme nádrže s vodou, aby je mraz nepoškodil. Po zaschnutí je

zčásti naplníme suchým listím. Gumové hadice očistíme a uložíme v místnostech, kde nemrzne. Komposty a pařeníštní zeleninu dezinfikujeme, nejlépe chemickým přípravkem Nematín, který ničí všechny škůdce a choroby i semena plevelů. Kompost před příchodem zimy znovu proleje a povrch urovnáme. Abychom si obohatili náš jídelní lístek, zkusíme pěstovat žampiony, a to ve sklepě nebo jiných prostorách. Žampiony jsou velmi chutné a aromatické houby obsahující vitamín B, stopy nerostných látek, lecitin důležitý pro výživu mozkové tkáně, dále větší množství bílkovin a mykochitin. Můžeme je pěstovat na záhonech, na polích v bednách. Po loňském rozmnožení svlušky chmelové je zapotřebí důkladně dezinfikovat všechny dřevěné části pařeníště a opěrné tyčky od fazolí. Všude tam, kde jsou ve dřevě nepatrné praskliny a štěrby, jsou svlušky na zimu zalezlé a bezpečně zde přezimují. Nátěr těchto dřevěných částí 3% Arborolem je určitě zničitel.

Květiny

Tvarujeme jehličnaté živé ploty. Jestliže nemrzne, ještě jednou vydatně zavlažíme jehličnany a stálozelené rostliny. Pokud jsme tak již neučinili dřívě, věnujeme pozornost zazimování trvalek. Odkvetlé a zaschlé květní stvoly odřezeme a rostliny dobře pohnojíme, nejlépe dobře proleželým kompostem. Zvláště u těch druhů, které bohatě kvetly velkými květy (pivoňky, ostrožky, floxy), nešetříme kompostem, do kterého je vhodné přidat i trochu cereritu a Thomasovy moučky.

V bytech pečlivě ošetřujeme hrnkové květiny. Do květináčů můžeme vysázet trsy čemeřice černé (Heleborus niger) s dostatečně velkým kořenovým balem.

Jen zbabělý stud brání zahradníkovi, aby nešel sbírat na ulici, co utrousil koně; ale kdykoliv uvidí na dlažbě pěknou hromádku mrvy, vzdychne si aspoň, jaké je to mrhání božím darem.

Jak řečeno, zahradník není člověk, který voní k růži, nýbrž který je stíhán představou, že by »ta půda chtěla ještě trochu vápna« nebo že je těžká (jako cejn, říká zahradník) a »chtěla by víc pisku«.

(KAREL ČAPEK)

1. TÝDEN

Ovoce

Ještě před příchodem silnějších mrazů řežeme rouby. Bereme je ze zdravých, pravidelně plodících stromů. Vybíráme pouze jakostní odrůdy, kterým se v našem kraji dobře daří. Nejlepší rouby jsou jednoleté výhony, řezané z jižní části koruny, kde jsou nejvzrostlejší. Rouby svážeme do svazků a založíme v chladném sklepě do vlhkého písku. Nezapomeneme je označit jmenovkami! Opatříme si včas pomůcky pro roubování ovocných dřevin. Někteří pěstitelé ovoce si stěžují na loňskou malou úrodu ovoce, kterou tradičně vysvětlují a omlouvají špatným odkvětem, střídáním úrodnosti stromů nebo nedostatkem odborné péče. Faktem ale je, že rozdíl úrod v množství a jakosti je výsledkem mnoha příčin a vlivů, z nichž neúčinnější jsou jednak průběh počasí v určitém roce s rozdílem teplot a srážek v určitém období vývoje rostlin a ovšem nezanedbatelná není ani několikaletá předchozí odborná péče o ovocné dřeviny. Musíme si uvědomit, že po jediném, i třeba důkladném pohnojení, správně provedeném průklestu a sebelepší chemické ochraně nemůžeme čekat mimořádnou úrodu v téměř roce. Pravidelnost a vyrovnanost úrod se za tzv. optimálních podmínek projevuje teprve v průběhu let. V žádném případě nemůžeme zahrádkáři doporučit úzkou specializaci, například jen na jahody nebo jen na jádroviny, popřípadě jen na peckoviny. Nejlépe je pěstovat na zahrádce více ovocných druhů; tím máme zaručeno, že při neúrodě jednoho druhu ovoce nám to vynahradí jiný druh, který bohatě zarodí.

Odstřiháváme a pálíme housenčí hnízda bekyně zlatořitné a bekyně velkohlavé. Jakmile začne silněji mrznout, pokryjeme povrch půdy u meruněk a broskvoní slamnatým hnojem nebo listím.

Zelenina

Postupně sklízíme čínské zelí, pór, kadeřávek a růžičkovou kapustu. Pokračujeme s rychlením pažitky a ostatních listových zelenin a začneme s rychlením salátové čekanky. Vyséváme hlávkový salát pro rychlení. — Máme-li skleníček, začneme s rychlením okurek a ředkviček. V pařeništi dopěstováváme hlávkový salát a založený květák. Sklízíme polníček a upravujeme jej v kuchyni

jako hlávkový salát. Výsevne truhlíčky si v domácí dílně vyrobíme ze slabších prkének. Budeme je potřebovat pro výsevy i přepichování. Nejlépe se osvědčují rozměry 40×30×5 cm. Ve dně truhlíčku vyvrtáme několik otvorů, jimiž vytéká po zálivech přebytečná voda.

Květiny

Trvalky vysázené na podzim přihnojujeme slamnatým hnojem, který současně chrání kořeny před tuhými mrazy. Okrasné dřeviny podle potřeby seřizujeme a části, které budeme chránit chvojím (plamének — Clematis), přivážíme k opěrné konstrukci. Špatný trávník zaryjeme. Drny dobře zakládáme, aby na povrchu byla sypká zem.

Pokojevým květinám věnujeme v zimních měsících zvýšenou pozornost. V zimních měsících je nikdy nepřesazujeme. Velmi opatrně je zaléváme, a to jen tehdy, vysychá-li opravdu zemina, v níž je pěstujeme. Přílišná vlaha v těchto měsících způsobuje často hnití rostlinných částí.

Snítky třešní a forzií můžeme rychlit již pro vánoční období. Nařezané větvičky dáme do vázy s vodou a umístíme třeba i do stínu. Během 14 až 18 dnů vyraší a rozkvetou. Je dobře namočit nařezané větvičky na 2 až 3 hodiny do vlažné vody.

2. TÝDEN

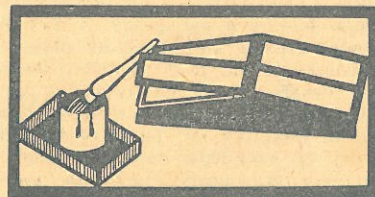
Ovoce

Užitková i okrasná část zahrady vyžaduje i v prosinci mnoho práce, abychom mohli říci, že ji máme v dokonalém pořádku. Řežeme rouby hlavně peckovin, uskladňujeme je ve sklepě ve vlhkém písku a chráníme je před slunečními paprsky. Můžeme rovněž řežat řízky rybízu a ukládat je stejným způsobem pro jarní výsadbu. Jakmile půda trochu zmrzne, rozhodíme k jahodníku částečně rozložený chlévský hnůj nebo kompost. Máme-li možnost opatřit si chvojí, pokryjeme jím jahodníkové sazenice, a tak je chráníme před silnými holo-

mrazy. Občas prohlédneme stromky, nejsou-li poškozeny hlodavci. Velké škody tropívali zejména na mladých výsadbách hraboši a myši, jež neúčinněji hubíme otráveným zrním. Zvláště bedlivě prohlížíme ploty a každou díru ihned opravíme. Až bychom zjistili škody napáchané zajíci nebo divokými králíky, bylo by již pozdě. Mokry sněh a námraza doveďou svou tíhou rozlámat koruny ovocných i okrasných dřevin. Nezapomeňme proto na opatrné setřásání sněhu a námrazy z poštížených dřevin.

Zelenina

Je čas na vypracování osevního a osazovacího plánu zahrádky. Pak si ihned opatříme semena a zajistíme sazenice, pokud si je nevytěpujeme sami. Jde i o jarní výsadby okrasných květin a dřevin, bobulovin i o výsadby ovocných dřevin. Ve skleníčcích nebo přímo v teplejší místnosti začneme s rychlením natového celeru, řápkatého celeru, natě petržele a cibule kuchyňské. Jednoduše rychlíme řechicu zahradní. Její osivo hustě vyséváme do mělkého truhlíčku, který postavíme v teplejší místnosti na světlé stanoviště. Po vzejití rostliny odstřiháváme a používáme jako zeleninu v době, kdy se vyvinuly děložní lístky. Růžičkovou kapustu na záhoně chráníme chvojím před ptactvem, které vyklívá růžičky. Přistíníme záhony se špenátem. Opravujeme pařeništní rámy a okna. Natíráme je a okna ukládáme na chráněném místě ve vodorovné poloze. Sklízíme čekankové puky.

Květiny

Mnozí zahrádkáři se domnívají, že okrasná část zahrady má sloužit svému účelu na jaře, v létě a snad ještě na podzim. Ale i zima má přece své půvaby, třebaže bez zeleně a bez barevných květů. Podíváme-li se do holých, do výše sepnatých i v pokofe splývavějších větví, pak i v nich objevíme krásu. Kdysi čile poskakující a prozpěvující ptáčci se dnes smutně krčí kdesi pod přístřeškem a žadoní

o trochu potravy. Nezapomeňme na ně. Jsou to naši přátelé.

Napadaný sníh odhazujeme alespoň z hlavní cesty, aby byla schůdná. Jehličnany svazujeme, aby je nerozlámal zvlhlý sníh, napadne-li ve větším množství. Řežeme křoviny, které kvetou v létě a na podzim; vytvářejí květy až na koncích letorostů. Řežeme je krátce, aby na jaře silně obrázily a vytvořily co nejvíce silných letorostů. Jsou to: Spiraea japonica, Budleya, Calycanthus floridus, růže, kromě některých botanických a šplhavých (popínavých), Hibiscus, Ligustrum, Symphoricarpos aj. Jsou-li holomrazy, přikryjeme tulipány a nově vysazené trvalky. Za příznivého počasí můžeme na trávník ještě rozházet kompost.

Z listů pokojových květin stíráme vlhkou utěrkou prach a dbáme na to, aby nebyly v příliš teplé místnosti.

3. TÝDEN

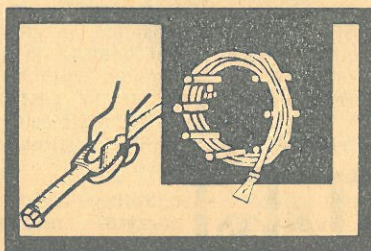
Ovoce

Ze zahrady odstraníme přestálé a slabé, nemocné a odumřelé stromy. Pokud jsme udělali částečný průklest stromů, odstraníme větve z jejich blízkosti. Snažíme se dřevo z nich brzy rozřezat a spálit. Při podzimní a jarní výsadbě stromů je třeba si zapamatovat, že i zde, stejně jako v polaraňi, střídáme půdu. Vysazujeme-li ovocné stromy na pozemku, na němž dosud nikdy ovocný strom nerostl, nepřijdeme do styku s pojmem únava půdy. Jinak je tomu, sázíme-li na stanoviště, kde ovocné stromy třeba již po několik generací žijí nebo žily. Únava půdy se projevuje různými nepříznivými jevy ve vývoji a úrodnosti rostlin. Na únavu půdy jsou z ovocných rostlin nejchoulostivější maliny a peckoviny. Z nich zejména třešně štěpované na ptáčnice. Stromky třešní budeme proto zásadně vysazovat na čerstvých půdách, nikdy ne po třešních, třeba i v odstupu několika let. Totéž platí o višních. Po peckovém ovoci můžeme vysazovat jádroviny, které na únavu půdy nejsou tak citlivé. Jsme-li nuceni vysazovat např. švestky na stejném stanovišti, pamatujeme, že je nejlépe vysazovat přímo do jámy po vykopáném stromu, nikoliv na obvod kořenové sítě vykáceného stromu, kde je únava půdy nejvýraznější. Starší ovocnářští praktici věří v úspěch toho, že vykopanou jámu vyloží drny, sejmутými v okolí. Tím si také opatří dokonalý humus.

Zelenina

V krajích s mírnější zimou nebo se stálou sněhovou pokrývkou, která chrání pěstovanou růžičkovou kapus-

tu, je nejlépe rostliny nechat na záhoně a růžičky sklízet během zimy. Přitom je nutné ponechat rostlinám všechny listy, které vytvářejí přirozený kryt proti opakovanému namrzání a rozmrazování, jež je nejvíce poškozující. Kde přezimování přímo na záhoně není příliš jisté nebo potřebujeme-li záhon uvolnit, musí se rostliny sklídit. Sklízí se pokud možno nejpozději v prosinci, neboť jsou vysoce mrazuvzdorné — snáší krátkodobě i —14 st. C mrazu. Samostatně odřezané růžičky nemají dlouhou skladovatelnost a můžeme je použít jen pro konzum v 10—14 dnech. Pro pozdější dobu se růžičky sklízí na košťálech. Pro nejpozdější spotřebu se růžičky nejlépe uchovávají, když sklídíme celé rostliny s obalem země a přesadíme na místo, kde je můžeme chránit, nebo je založíme do vyvezených pařenišť. Opravujeme gumové hadice, uložíme — nezavěšujeme je. Natíráme je glycerínem, aby zůstaly pružné, a proto je uskladňujeme v bezmrazé místnosti.

Květiny

Pokojové hrnkové květiny pečlivě ošetřujeme a můžeme pokračovat s rychlením tulipánů a hyacintů. Hyacinty většinou rychlíme buď v zemi, nebo ve vodě.

4. TÝDEN

Ovoce

Odrůdy ovoce, které při skladování dostoupily konzumní zralosti, buď konzumujeme, nebo odprodáme. Rybízy a angrešty přihnojíme větší dávkou chlévského hnoje nebo kompostem — pokud jsme tak už dříve ne učinili. Totéž uděláme u maliníku a ostružiníku, chceme-li si u těchto bobulovin zajistit v příštím roce bohatou úrodu. Jestliže nám v mladé vinici některé sazenice révy vinné uhynuly, pak prázdná místa dosázíme stejnou odrůdou, jaká nám vyhynula. Ze zdravých keřů révy si připravíme pro jarní štěpování rouby a uložíme je na vhodném místě podobně jako rouby ovocných dřevin. Pokud nezamrzne půda, můžeme pokračovat v jejím rytí a hnojení. Nakupujeme průmyslová hnojiva draselná a fosforečná pro jarní hnojení. Neztrácejí

strukturu. Opravujeme nářadí a připravujeme je na příští sezónu. Třídíme a připravujeme podnože meruzalky k zimnímu štěpování ve skleníku.

Vytříděné meruzalky zakládáme do pařeniště. Kořeny meruzalky balíme do mechu nebo jiného vhodného materiálu. Volně můžeme meruzalky založit v mrazuvzdorné místnosti. Volného času využijeme k sebevzdělání — studujeme odbornou literaturu, navštěvujeme přednášky a kursy.

Zelenina

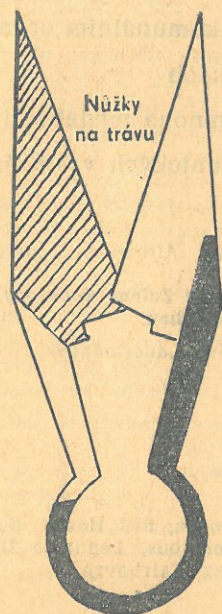
Dokončíme rytí a hnojení všech ploch zeleninové zahrady. Přihnojíme chřest a křen. Vyzkoušíme klíčivost nakoupených semen zelenin. Ve sklepě prohlížíme uskladněnou kořenovou a jinou zeleninu, a je-li počasí bezmrazé, přes den větráme. Zvýšenou pozornost věnujeme uskladněné mrkvi, celeru a petrželi. Zároveň prohlédneme uskladněnou cibuli a česnek.

Květiny

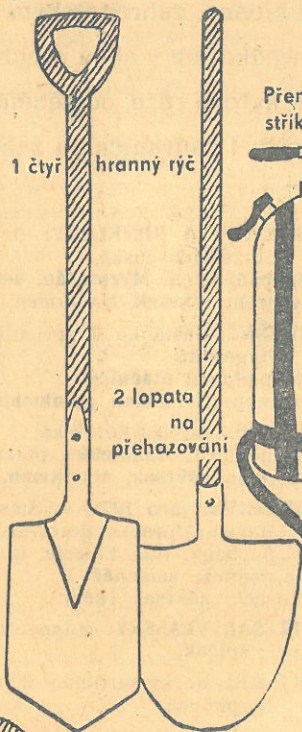
Dosušené semeno letniček přečistíme a uložíme. Občas kontrolujeme uložené hlízy jiřin a mečíků, zvláště dáme pozor, nedaly-li se nám do nich domáci myši. Okrasné rostliny uchovávané přes zimu ve sklepě, jako jsou fuchsie, oleandry a zimolez, občas mírně zalejeme. Zaschlé konce větví u nich zatím nezkracujeme. Okrasné rostliny připravené pro zimní období k rychlení již kvetou. Jejich růst regulujeme jak teplotou, tak především záličkou. Pokud vykvetly, zvýšíme záličku a přes noc je umístíme v chladné místnosti, popřípadě mezi dvojími okny. Podobně zacházíme i s kvetoucími brambořičky. Připravíme se na vhodnou výsadbu okenních truhlíček podle světových stran, a to: na slunečnou stranu naplánujeme pelargónie a petúnie, pestré africké kopřivy, šalvěje a nízké aksamitníky; na západní a východní stranu hlíznaté begónie a čilka i tyrolské karafiáty; na severní stranu listnaté kapradiny, brsleny a jiné stálezelené rostliny.

V zimní době vyplníme všechny truhlíčky na oknech a balkónech malými smrčky nebo větvemi jehličin. I v zimě máme kvetoucí keř, který, jakmile povolí mrazy, je osypán žlutými chomáčky květů na holých větvích. Je to vilín (Hamamelis virginiana), z peren čemeřice (Helleborus praecox). Pokud není zmrzlá půda, kopeme jámy pro jarní výsadby okrasných dřevin.

ZAHRADNICKÉ NÁŘADÍ

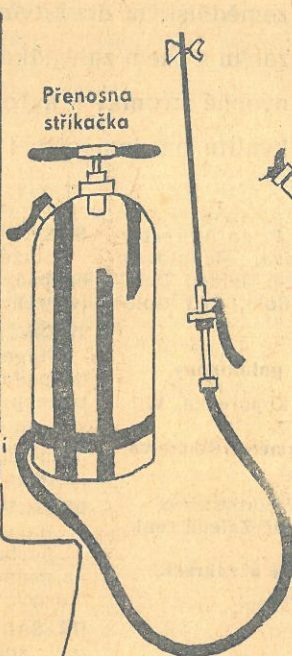

Nůžky na trávu

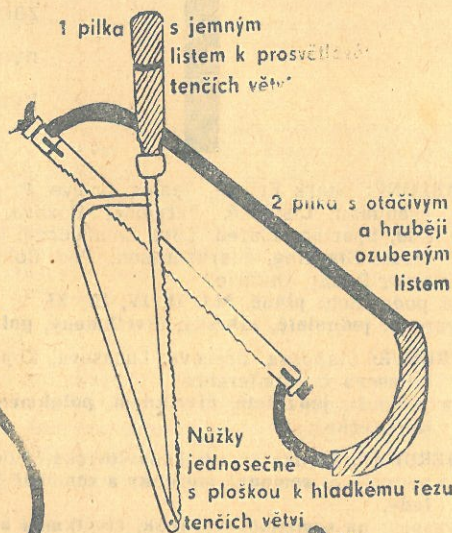

1 čtyřhranný rýč

2 lopata na přehazování

Přenosná stříkačka

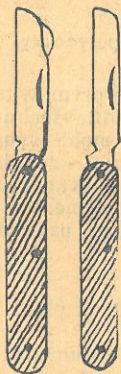

1 pilka s jemným listem k prosvětlování tenčích větví

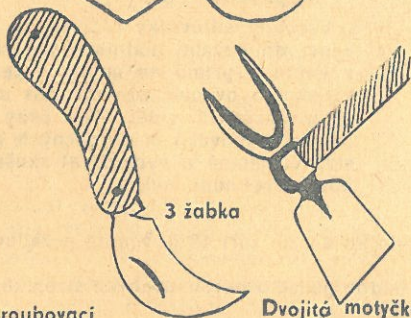
2 pilka s otáčivým a hruběji ozubeným listem

Nůžky jednosečné s ploškou k hladkému řezu tenčích větví

2 nůž očkovací

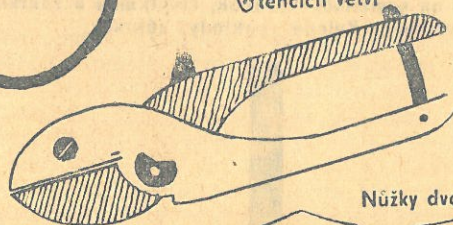

2 nůž roubovací

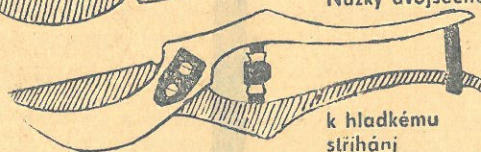

3 žabka

Dvojitá motýčka k mělkému okopávání

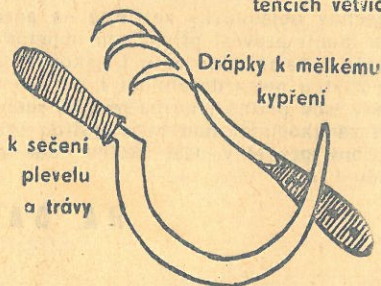
Nůžky dvojsečné

k hladkému stříhání tenčích větvíček

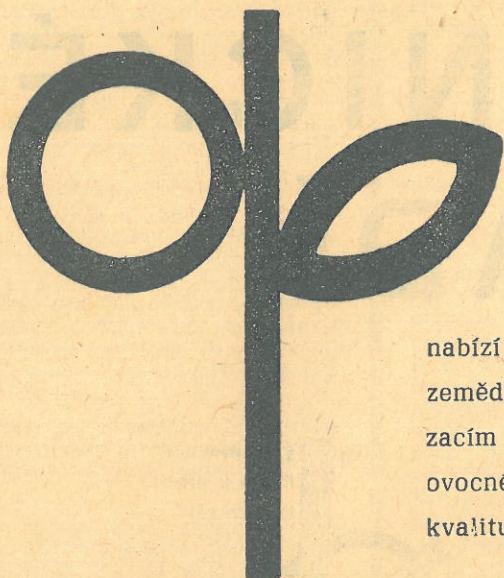

Rýcí vidle

Dráčky k mělkému kypření

Srp k sečení plevelu a trávy

Státní statek Lovosice, n. p.,

NOSITEL RADU PRÁCE,

Ovocná školka Sulejovice, č. tel. Lovosice 23 88

nabízí pro podzim 1970 a jaro 1971 státním statkům, jednotným zemědělským družstvům, zahradnickým a komunálním organizacím a všem zahrádkářům v obou republikách ovocné stromky a keřové růže, odměněné mnoha medailemi za kvalitu na domácích i zahraničních zahradnických výstavách!

JABLONĚ: Stark Erlest, James Crieve, Prine Albrecht, Breuhann, Čistecské, Parména, Coxova, Mc Intosch Red, Spartan, Idared, Lord Lambourne, Golden Delicous, Starking, Starkrimsson, Red Cold, Red Gold spur, Dukát, Ontário,

na podnožích: pláně, **MI, II, IV, IX, XI**,
tvarech: **jednoleté, zákrsek, čtvrtkmeny, polokmeny.**

HRUŠNĚ: Clappova, Boscova, Lucasova, Koporečka, Williamsova č., Conference,
na podnoži: **jednoleté, čtvrtkmen, polokmen (Clappova, Koporečka).**

MERUŇKY: Maďarská, Velkopavlovická, Rakovského,
na podnožích: **semenáč meruňky a semenáč Zelené renklody,**

tvarech: **na semenáči meruňek, čtvrtkmen a zákrsek, na semenáči Zelené renklody, zákrsek.**

SVESTKY A RENKLODY: Domáci, Althanova renkloda, Lützelsachsenská,

na podnožích: **Myrobolán, semenáč Zelené renklody,**

tvarech: **zákrsek, čtvrtkmen, polokmen.**

TŘEŠNĚ: Kaštánka, Troprichterova, Lauermanova, Hedelfingenská,

na podnoži: **ptáčnice,**

tvarech: **čtvrtkmen, polokmen.**

VISNĚ: Morela, Křešská,

na podnoži: **Mahalebka, ptáčnice,**

tvarech: **zákrsek, čtvrtkmen.**

BROSKVE: jaro 1971 — Amsdenova, Red Haven, South Haven, Moravia, Starking Delicous, Lednická žlutá, Burbank, July Elberta, Colling, Fairhaven,

na podnoži: **semenáč,**

tvarech: **zákrsek (keř).**

OREŠÁK VLAŠSKÝ: polopapírek,

tvar: **špičák.**

RŮŽE: široký sortiment 80 odrůd, polyantky, velkokvěté, pnoucí.

Všechny milovníky růží zveme na první týden v červenci do našeho podniku, aby zhlédli všechny odrůdy v květu a přímo na místě si keře mohli vybrat. Také zájemci o ovocné stromky nás mohou kdykoliv během roku navštívit, vidět naše ženy pěstovat kvalitní výpěstky, pohovořit si o vzácných problémech v ovocnářství, vzájemně si vyměňovat zkušenosti, uzavírat a upevňovat obchodní styky!

Všechny objednávky zasílejte na adresu našeho podniku do 30 září 1970, včetně požadavků na příští léta, abychom mohli provést příslušnou objednávku podnoží.

Zboží budeme dodávat v I. jakostní třídě, výjimky budou pouze u naroubovaných stromků v korunkách, kde plně beze zbytku nelze dosáhnout I. jakosti u všech výpěstků.

Ceny jsou platné jako na podzim roku 1969!

Při zásilkách drahou nebo poštou oznamte stanici dráhy nebo místo pošty, aby nedocházelo k nepřijemnostem! Drobný prodej v naší školce bude zahájen 19. října 1970. Zásilky, které budeme zasílat, vyřídíme do 10. listopadu t. r.

NA DALŠÍ SPOLUPRÁCI SE TĚŠÍ

**pracovníci ovocnářské školky
v Sulejovicích**

PĚSTUJEME OVOCE

Ani nejlepší agrotechnikou nelze nijak zvlášť ovlivnit tak plynulé a stejnoměrné zásobování ovocem, jako je tomu u zeleniny. Řádná výživa ovocných keřů a hlavně stromů může sice odstranit periodičnost plodení, ale výše úrody závisí hlavně na příznivém počasí v době květu ovocných keřů a stromů. Nemůžeme také v jednotlivých letech měnit druhovou a odrůdovou skladbu pěstovaného ovoce. Musíme proto počítat dlouhodobě s vhodnou skladbou. Tím si zajistíme celoroční účelné a plynulé zásobování ovocem na bezprostřední konzum i pro zavařování.

Na každé ovocné zahrádce můžeme zajistit výsadbu co největšího počtu druhů ovoce jádrového, hlavně jeho pozdních odrůd. Z ostatních druhů pěstujeme peckoviny, hlavně višně, švestky, meruňky, broskvoně, méně již třešně, slívy, renklódy, mirabelky. Do každé zahrádky lze doporučit výsadbu aspoň jednoho ořešáku nebo několika keřů lískových oříšků. Také bobuloviny by neměly chybět (jahodník, maliník, ostružiník, rybíz, zvláště černý). Jejich plodnost je rychlá, dost pravidelná a lze je pěstovat jako podkulturu ovocných stromů. Můžeme pěstovat také jahody, které dávají sklizeň od konce května do začátku července; vysadíme-li remontantní a měsíční odrůdy, prodloužíme sklizeň až do prvních mrazů.

Výhodnější je vysazovat tvary menší, zákrsky, palmety, čtvrtkmeny apod. Dříve plodí, na stejnou plochu se jich vejde více, takže můžeme zasadit větší počet druhů a odrůd. Pro plynulé prodloužení sklizně je důležité vysazovat od každého druhu více odrůd.

Pro přehlednost práce by měl mít každý zahrádkář plán zahrádky. V něm zakreslí všechny stromy — ty, které rostou, i ty, které vykácel nebo chce vykácet. Po vykácení starých pozemků povápní, hluboce přeoře nebo zryje a pěstuje na něm po 5 až 8 let zeleninu, kukuřici, luštěniny a brambory. Občas vysejeme směsku a v době vegetace ji zapracujeme do země jako zelené hnojivo. Po této době můžeme znovu vysazovat ovocné stromky. Nejlépe je půdu mezi mladými stromky a pod nimi obdělávat, neponechávat pod stromy trávník, protože odčerpává vodu i živiny. Nejvhodnější doba pro výsadbu je v příhodných ovocnářských oblastech podzim. Tam, kde hrozí mrazy, při nichž zem zamrzá do hloubky kořenů, sázíme ovocné stromy na jaře. Kořeny stromků sázených na podzim chráníme před zmrznutím tak, že zem okolo kmenů nakopčeme až do výšky 50 cm, přikryjeme ji slamnatým hnojem, slamou, listím a podobným materiálem.

JÁMY

Pro podzimní vysazování je děláme již brzy v létě — nejpozději počátkem září. Zpravidla stačí 60 cm hloubky a 1x1 m šířky. Úrodnou ornici vyhazujeme na jednu stranu, neúrodnou spodinu na druhou. Pro jarní výsadbu připravíme jámy na podzim před mrazem. Asi tři týdny před vysazováním jámy částečně zaspeme. Do spodní třetiny naházíme neúrodnou spodinu a na ni, asi do třetiny, kopcovitě uložíme úrodnou ornici. Před vysazováním polokmenů a vysokokmenů zarazíme do středu jámy kůl

VLASTNÍ VÝSADBA

Sázíme jen zdravé, přiměřeně silné stromky s dobře vyvinutým kořenovým systémem. Poškozené kořínky odřezáme až do zdravého dřeva. Řezné plochy mají být co

nejmenší. Jemné kořeny zkracujeme až do nezaschlé části.

MÁCENÍ KORENŮ

Ihned po řezu je dáme do odražené vody, pak do hliněné kaše s přídavkem 0,25 % rtuťnatého mořidla na 100 litrů použité vody. Mořidlo působí dezinfekčně i stimulačně.

SAZENÍ

Sázet mají vždy dva lidé. Jeden drží stromek a potřebává s ním, aby se kyprá zem, kterou druhý přisypává lopatkou ke kořenům, dostala až mezi kořeny a dobře je zaplnila. Kořenový krček má být asi 5 cm pod úrovní okolní půdy, aby po slehnutí byl v její úrovni. Stromek uvážeme ke kůlu a po sesednutí připevníme řádným úvazkem osmičkového tvaru; jeho konce přibijeme ke kůlu hřebíčky se širokou hlavičkou.

ZALÉVÁNÍ

Je nutné po výsadbě v době sucha na podzim a vždy při jarní výsadbě. Na 1 stromek počítáme asi 20 litrů vody. Zaléváme na několikrát a dbáme, aby zem příliš nezbahněla. Po vsáknutí vody přihodíme trochu okolní země, abychom přerušili kapilaritu.

ZKRACOVÁNÍ KORUNY

Na podzim neděláme hned při vysazování čistý řez, nýbrž na každém výhonku ponecháme asi 2 až 3 očka navíc. Při předběžném řezu dáváme korunce jen hrubý jehlanovitý (pyramidální) tvar, při němž ponecháváme hlavní kmenový výhonek asi 40 cm a vedlejší bočné asi 25 cm dlouhé. Čistý řez děláme až zjara. Výhonky zkrátíme na níže položené, ale dobře vyvinuté očko, které na vedlejších výhoncích směřuje ven z korunky, na hlavním výhonku proti směru růstu.

PRŮKLEST

Provádíme jej v druhém roce po výsadbě, v době vegetačního klidu. Odstraňujeme především konkurenční a silné výhonky, které rostou směrem dolů nebo stranou. Slabé při průklestu šetříme. Střední výhon a prodlužující vedlejší výhonky zkracujeme asi o polovinu, aby vyrašila zbývající očka. Ve čtvrtém roce přecházíme od výchovného řezu k udržovacímu; nastupuje od období počínající plodnosti přes střední věkové období k počínajícím příznakům stáří. Hlavním znakem a účelem všech zásahů v této době je zajistit a udržet dobrou plodnost a růst stromů.

ZMLAZOVACÍ ŘEZ

Od udržovacího řezu v období dospělosti se liší jen větší hloubkou.

PŘESTĚPOVÁNÍ STROMŮ

Provádíme jen u odrůd nevyhovujících nebo máme-li pláň — popřípadě zůstává-li strom po výsadbě neplodným.

OŠETŘOVÁNÍ KMENE

Chráníme jej před poškozením. Proti zajícům oplocujeme celé sady nebo i jednotlivé stromy plůtky z drátěného pletiva nebo rákosu. Proti zhoubnému působení slunečních paprsků brání kmen hustší výsadba či nabílení vápnem. Kmeny starších stromů zbavujeme odprýskané kůry ocelovými kartáči, škrabkami a pak je natíráme buď výluhem z dřevěného popela, nebo roztokem karbolina a organického barviva, popřípadě slabým roztokem vápna.

ZAVLAŽOVÁNÍ

Je důležité zvláště v době sucha u zahuštěných výsadeb jadrůvín, broskvoní, jahodníků a maliníků. Pomůže nám zajistit vyšší i pravidelnou sklizeň ovoce.

VÝŽIVA OVOCNÝCH STROMŮ

Mladé stromky přihnojujeme teprve rok po výsadbě, až strom dobře zakoření. Na zimu přihnojujeme strom do okruhu asi 1 m několika lopatkami rozloženého hnoje nebo kompostu a 30 dkg Thomasovy moučky; později hnojíme síranem amonným. V půdách s dostatečným obsahem vápna užíváme superfosfátu. Vápno přidáváme za 4 až 5 let, podle charakteru půdy. Dusíkatá, fosforečná a draselná hnojiva můžeme nahradit univerzální citramfoskou nebo cereritem. Hnojiva zapravujeme pod obvod koruny i za něj. Chlévský hnůj nepoužijeme v roce, kdy vápníme, také superfosfát nedáváme s vápnem.

PĚSTUJEME ZELENINU

Znám starosti, které prožívá člověk nad vlastními záhony, a netroufal bych si nikdy vypracovat přesný návod, »jak se stát dokonalým zahrádkářem«. Chci se pouze podělit o své znalosti s těmi, kteří se rozhodnou nepěstovat květiny, nýbrž zeleninu.

Nezkušený zahrádkář ví, že nejideálnější místo pro pěstování zeleniny je na jižní straně budovy. Proti drsným východním a západním větrům ji chrání uzavřený dřevěný plot, lehká zeď nebo živý hustý plot. (V drsných oblastech, a ovšem také ne ani na jižní straně, se nedá pěstovat například lilek nebo paprika.) K vlastní škodě se však málokdo snaží plynule produkovat zeleninu po celý rok. A přece je třeba pěstovat největší možný počet druhů i odrůd a zeleninu vysévat a vysazovat od časného jara do pozdního podzimu.

I pro malou zahrádku lze sestavit plán. Má být hotov do konce ledna, nejpozději do poloviny února. Do té doby si obstaráme potřebné osivo. Je správné především osít ty druhy zeleniny, kterých není na trhu dost. Ve městech jsou to obvykle konzervářské druhy zeleniny — okurky nakládačky, fazolové lusky, chřest, hrášek aj. Na venkově půjde o zeleninu, která trpí dopravou — raná zelenina, květák, rajčata atd.

Osijeme také ty druhy, jejichž nutriční hodnota pro přípravu jídel je nejvyšší ihned po sklizni — pažitku, celer, petržel na nať, zelenou cibuli.

Jednotlivé druhy a odrůdy zeleniny mají různou vegetační dobu. Sestavujeme tedy osevní plán tak, abychom celou plochu záhonů osazovali plynule a aby žádný nezůstal zbytečně prázdný.

DRUHY ZELENINY A CO POTŘEBUJÍ

KOŠTÁLOVINY:

Brokolice, brukev, kadeřávek, kapusta, květák, zelí. Jsou velmi náročné na organická hnojiva, svědčí jim i čerstvý hnůj a neplně rozložený kompost.

KOŘENOVÁ ZELENINA:

Celer, petržel, karmotka mrkev, ředkvička, ředkev, červená řepa, černý kořen, čekanka, pastinák, vodnice a tuřín. Jsou náročné na živiny, nesnášejí hnojení čerstvým hno-

jem, svědčí jim dobrý kompost. Jsou dobrou předplodinou, a proto je obvykle zařazujeme po hnojených košťálovinách.

PLODOVÉ ZELENINY:

Kukuřice, okurky, melouny, rajčata, dýně, lilek, paprika. Potřebují hodně hnojit. Jednotlivé druhy těchto zelenin se nemají vysazovat po sobě, jinak samy o sobě jsou dobrými předplodinami (okurky pro rajčata atd.).

CIBULOVINY:

Cibule, česnek, perlovka, šalotka, pór a pažitka se nemají nikdy vysévat nebo vysazovat na čerstvě hnojené záhony, lépe snášejí dobře uleželý kompost. Nemají se také pěstovat po sobě.

SALÁTOVÉ ZELENINY:

Polníček, hlávkový salát, špenát, štěrбак, mangold. Vy- sazujeme je většinou jen jako předplodiny, meziplodiny nebo následné plodiny. Mají totiž s výjimkou štěrбаку a mangoldu krátkou vegetační dobu. Vyžadují však půdu dobře propracovanou, s bohatou zásobou živin, aby v krátkém vegetačním období svého vývoje daly vysoký výnos. Daří se jim dobře, když je vysadíme po jakýchkoliv druzích zelenin.

LUSKOVÉ ZELENINY:

Bob, lima boby, fazole a hrách mají ze všech zelenin nejmenší nároky na hnojení, dobře prospívají na půdách nehnojených a jsou velmi dobrou předplodinou.

VYTRVALÉ ZELENINY:

Chřest, reveň, šťovík a někdy také křen vysazujeme na menší oddělené záhonky.

■ ■ ■

Tvrzení, že jednotlivé druhy zeleniny se nesmějí pěstovat po sobě, protože se nesnášejí, často neodpovídá skutečnosti. Je jistě dobré mít na zřeteli střídání zeleniny

(na čerstvě hnojené záhony dávat jako hlavní plodiny košťáloviny a plodové zeleniny, dalším rokem na nehnojené záhony kořenoviny a cibuloviny a ty doplnit luskovinami a salátovými zeleninami). Důležité je však připravit si pro celou zahrádku jednoletý a pak dvouletý osevní postup.

PŘÍPRAVA PŮDY PRO ZÁHONY

Nejčastěji půdu ryjeme; jen ve větších zahradách použijeme pluh nebo frézu. Koncem listopadu ryjeme až do hloubky 30 cm. Hroudy neroztloukáme ani půdu neuhrabujeme, aby dobře provlhla a promrzla. Rytí půdy nejčastěji spojujeme s organickým hnojením. Hnůj nebo kompost musíme dobře zakrýt zemí. Půdu prohlubujeme jen tam, kde je dostatečně hluboká — každý rok ryjeme asi o 3 cm hlouběji. Po tomto zásahu se zvyšují výnosy zeleniny.

Převrstvování půdy (rigolování) děláme na podzim, popřípadě i v zimě. Úsek, který chceme převrstvit, rozdělíme na dva pásy. Z prvního příkopu házíme zem na stranu a pokračujeme až na konec pásu. Poslední příkop z druhého pásu zaházíme zemí z prvního pásu. Obvykle převrstvujeme na dva rýče, tj. do hloubky asi 50–60 cm (v ovocnářství i vinařství hlouběji), a spodek dobře zkypříme. Převrstvování půdy je důležité hlavně pro vytrvalé zeleniny, jako chřest, reveh aj.

Jarní hrabání je první jarní prací. Zmenší povrch půdy a vytvoří izolační vrstvu, jež chrání spodní vrstvy půdy před vysycháním. Kopat musíme tu půdu, která je příliš slehlá. Prokypříme ji tím, ale nikdy neobracíme (na jaře nemáme půdu znovu rýt). Odstraníme plevel, záhony pak uhrabeme a připravíme k setí nebo výsadbě. Nahrubo uhrabanou půdu pohnojíme průmyslovými hnojivy: rozhodíme je na záhon a lehce kopáčem do půdy zapravíme. Při vytyčování záhonů dbáme na to, aby jejich šířka nebyla větší než 120 cm, jsou tak snadno přístupné. Mezi záhony prošlapeme pěšinky.

Vysazené kultury pečlivě zbavujeme plevele, okopáváme, hnojíme na list a zaléváme. Zavlažováním zvyšujeme nejen výnos, ale i jakost zeleniny. Hodí se k tomu jakákoli voda, nejlépe mírně odražená. Zavlažovat můžeme během celého dne.

Po skončení sklizně odstraníme ihned zbytky rostlin, zkompostujeme je a záhon znovu osázíme.

NAVRH NA OSEVNÍ POSTUP PRO DESET ZÁHONŮ

PRVNÍ ZÁHON

Dobře pohnojíme a vysadíme začátkem dubna květák do sponu 50×50 cm. Asi za měsíc vysadíme za každý květák sazenici celeru, takže spon celeru zůstává stejný jako u kvěťáku. Po sklizni kvěťáku, tj. koncem června nebo začátkem července, přihnojíme celer citramfoskou, okopeme a řádně zaléváme.

DRUHÝ ZÁHON

Naklíčené rané brambory vysadíme začátkem dubna do vyhnojené půdy. Brambory sklídíme koncem června a ihned vysadíme kvěťák, který postupně sklízíme až do konce října.

TŘETÍ ZÁHON

V druhé polovině března vysadíme salát, který nejpozději koncem května sklídíme. Kvěťák vysazujeme v druhé polovině května za každou druhou hlávkou a sklídíme začátkem srpna. Po zrytí a úpravě záhonu vysadíme pekingské zelí a sklízíme až do listopadu.

ČTVRTÝ ZÁHON

Cibuli sazečku vysazujeme začátkem března, mezi řádky vyséváme karotku. Po sklizni cibule, tj. v polovině července, ponecháme karotku ještě asi měsíc růst, pak vysadíme bílé odrůdy brukve (kedlubnů) a sklízíme do konce října.

PÁTÝ ZÁHON

Špenát vyséváme koncem září roku předcházejícího. Sklízíme jej začátkem dubna příštího roku. Záhony přihnojíme kompostem a zryjeme. Do krajních řádků vysázíme brukve do sponu asi 20×25 cm a kolem poloviny května do krajních řad brukví vysejeme tyčkové fazole. Než vzrostou, sklídíme do poloviny června brukve a fazole podepřeme kolíky. V druhé polovině května vysazujeme cukrové melouny — když brukve již dorůstají — a to jedinou řadou doprostřed záhonu na vzdálenost asi 30 cm. Tyčkové fazole chrání melouny proti větru a z počátku růstu i proti silnému slunečnímu záření. V září ukončíme tuto sklizeň a vysejeme nebo vysázíme zeleninu pro jarní sklizeň (česnek, špenát, zimní salát).

ŠESTÝ ZÁHON

Začátkem března vyséváme směs semene pozdní mrkve s ředkvičkou. Osivo mísíme v poměru 8 dílů mrkve a 2 díly ředkvičky, směs pak vyséváme společně do řádků asi 25 cm vzdálených. Ředkvičku sklízíme počátkem května, tedy v době, kdy mrkev začínáme jednotlivě. S mrkví a ředkvičkou vyséváme mezi jednotlivé řádky hrách (rané odrůdy nízkých hrachů). Lusky sklízíme v červnu. Po sklizni hrachovinu vytrháme, mrkev okopeme a přihnojíme vápenatým ledkem. Místo pozdní mrkve můžeme vysít karotku, kterou sklízíme dříve, a záhon využijeme ještě pro hlávkový salát, špenát, ředkev apod.

SEDMÝ ZÁHON

Brzy zjara vysázíme hlávkový salát, po sklizni salátu vysázíme salátové okurky nebo nakládačky a na kraj záhonu ředkev nebo růžičkovou kapustu.

OSMÝ ZÁHON

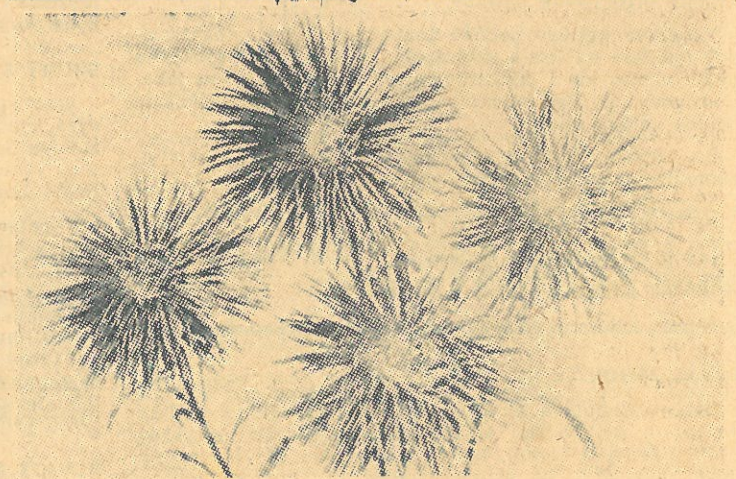
V polovině března vysadíme salát do sponu asi 20×25 centimetrů. Koncem dubna až začátkem května do krajního řádku za salát vysejeme 2 zrna cukrové kukuřice spolu s 3 zrny tyčkových fazolí. Vzrostlou kukuřici vyjednotíme na 1 rostlinu v hnědžě a z fazolí ponecháme 2 rostliny. Začátkem druhé poloviny května vysadíme za každý druhý salát společně dvě sazenice lilku nebo zeleninové papriky, takže její spon je asi 40×50 cm. Jakmile salát sklídíme, záhon okopeme a lilek nebo papriku přihnojíme.

DEVÁTÝ ZÁHON

V březnu vysejeme špenát. Po jeho sklizni zryjeme záhon a v květnu vysázíme rajčata, na okraj záhonu brukve nebo hlávkovou kapustu.

DESÁTÝ ZÁHON

Záhon rozdělíme na menší díly pro pěstování petržele kořenové a kadeřavé, pastináku, póru, pažitky, česneku, červené řepy aj.

1. Hvězdnice alpská (*Aster alpinus*) je věčná trvalka. Její místo je nejen ve skalkách, ale i podél pěšinek jako lem. 2. Červený leknín ještě nedávno patřil mezi choulostivé skleníkové bahenní rostliny. Dnes je ozdobou nejednoho jezírka už i na zahrádkách. 3. Tulipán odrůdy Mozart má ušlechtilý tvar květu a lze jej dobře rychlit i »po domácku«. 4. Mezi obdivované podzimní květy v zahrádkách patří i astra jehlicovitá ve světlých až tmavě růžových barvách.